



Sexton år lång hundtvist har nu avgjorts av HFD

NYHETER. Allt började för 16 år sedan, då grannarna till en hundägare i Lumparland vände sig till hälsönämnden med klagomål om hundarnas skällande.

Detta blev startskottet på ett, till synes, ändlöst slussande av ärendet fram och tillbaks mellan olika rättsinstanser. Trots alla de beslut, besvär och överklaganden som gjorts så har läget på hundgården under de 16 år som gått förblivit oförändrat. Men i och med att Högsta förvaltningsdomstolen nu har gett en

slutgiltig dom, är förmodligen ärendet att betrakta som avslarat.

– Vi känner oss nöjda med domen, trots att vårt besvär förkastades. Vi skulle inte ha gått vidare till HFD med ärendet om det inte hade varit för att hundägarna beslöt att göra det, berättar en av grannarna.

Domen slog fast att hundägarna bör åtgärda problemet med ljudnivån inom 60 dagar. – Men att något faktiskt händer kan man väl inte räkna med utan vidare, säger grannen. SIDAN 4



Lär dig byta dina egna däck

REPORTAGE. Nya Ålands trafik- och motorredaktör **Ulf Weman** förklarar i dag i några enkla steg hur du gör när du skall byta däck på bilen. Nyans reporter Karin Erlandsson får vara elev, och hon beskriver i en krönika hur hon upplevde sitt livs första däckbyte. SIDAN 18



Däckskola. Ulf Weman har lärt Karin Erlandsson att byta däck. Lär dig du också. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Bakterier i glassen

NYHETER. Just nu får innehavarna till många lösglasskiosker runtom på Åland brev om vad de ska göra för att uppfylla hygienkraven nästa sommar. De provtagningar som gjordes i det stora lösglassprojektet i somras har utvärderats, och av 31 granskade kiosker får 30 någon form av anmärkning.

I sju av kioskerna visade glassproverna dåliga eller försvarliga resultat vad gäller bakteriehalter. En kiosk hade tre underkända prov i rad och den stängdes redan under säsongen av hälsönämnden.

– Den största bakteriehärdan är vattenskålen där glasskopian förvaras. Om skopvattnet inte byts frodas bakterierna där, berättar hälsoinspektör **Fredrik Sundell**. SIDAN 2-3



Inte ok. 30 av 31 synade lösglasskiosker hade brister av någon form i somras.

De två hästarna har det bra nu

NYHETER. – Hästarna mår bra i dag. Den bedömningen gör veterinär **Peter Saul** efter en inspektion i går av de två hästar, som av en granne misstänktes får för lite mat.

– De var torra och varma och inte magra, säger han.

Men han ska fortsätta hålla koll på läget. Hästägaren känner sig oräddvíst beskylld för att inte ha tagit hand om sina djur.

– Markägaren matar dem ibland sena kvällar och mornar, säger ägaren. Ska han ha en blinklampa på då, så att grannarna ser att hästarna får mat? SIDAN 4

Wiklöf till IFK Mariehamn

SPORT. IFK Mariehamn har gjort klart med sitt första nyförvärv inför nästa säsong. Det är anfallaren **Mattias Wiklöf** som har skrivit på ett tvåårskontrakt med klubben.

– Han passar in i IFK på många sätt, kommenterar tränare **Pekka Lyyski** värvningen. SIDAN 20



I verkstaden. Peter Lindberg jobbar länge och för hand med varje smycke. Det krävs stor materialkännedom för att till exempel ringarna skall hålla. Foto: JONAS EDSVIK

Knäckta grenar blir vackra smycken

REPORTAGE. **Peter Lindberg** gör smycken av material som annars skulle ha hamnat i braskaminen. Han gör halsband av sjunkna skepp, ringar av knäckta trägrenar och armband som är så lätta att de knappt känns att man bär dem.

Peter Lindberg startade sitt företag Träbiten för ett år sedan och mottagandet har varit över förväntan.

– Efterfrågan på miljövänliga smycken som dessutom har en egen historia är mycket stor.

Han varken svarar eller målar de arbeten han gör. Känslan måste skapas för hand, menar han.

– Två föremål blir aldrig likadana, varje grej blir unik. Trä har en helt egen själ. SIDAN 19

8-9 porträtt

"Det finns två olika sorters karlar. De från Sund och de från Jomala."

TED ANDERSSON



12 farsdag

Nya Ålands läsare har messat in gratulationer till sina pappor på farsdag.



14 mat

Dagens gästcock **Johanna Karlsson** tipsar om en god champinjonsoppa som passar bra till vitt vin.



16 sport

Nya Åland visar hur du ska klä dig om du trots höstrusk och vinterkyla vill träna



Gott, gott - men hur ren



För höga bakteriehalter i sju lösglasskiosker, nu postas kravlistan inför 2008

Den största bakteriehärden i en lösglasskiosk finns på ett ganska oväntat ställe – i vattenbunken där glasskopian förvaras mellan varven.

I somras var proven dåliga i fem lösglasskiosker. En kiosk stängdes av hälsönämnden för resten av säsongen.

Visst är det härligt med lösglass på sommaren, ju varmare väder dess bättre!

Men har du tänkt på vad som kan dölja sig i härligheten? Jo, bakterier. Bakterier av olika slag som växer och frodas av olika orsaker – glassen är för varm i frysen, städutrustningen förvaras fel i kiosken, arbetskläderna är smutsiga, den personliga hygienen brister och termometrar saknas i frysarna.

I somras inspekterade hälsönämnden 31 lösglasskiosker. Sju blev oinspekterade.

Sju kiosker

Provtagningarna visade dåliga resultat i fem kiosker och försvarliga resultat i två kiosker. I en kiosk var proverna så dåliga att kiosken stängdes under säsongen efter beslut i hälsönämnden (se listan här intill).

Bara en kiosk klarade sig utan anmärkning – Estholm på Kökar. Alla andra togs till enskild behandling vid hälsönämndens möte i början av november. Nämndens principbeslut för lösglassförsäljning har inte följts, konstaterar

nämnden som som bäst håller på och skickar ut besluten med en lista på vilka åtgärder som krävs på basen av vad inspektionsprotokollen visade.

– Det är väldigt viktigt att den som jobbar i glasskiosken vet hur man ska hantera vattenbunken där glasskopian förvaras. Vattnet ska täcka skopan men inte skافتet. Om man har för mycket vatten i bunken hamnar bakterier från försäljarens fingrar ner i vattnet, påpekar hälsoinspektör **Fredrik Sundell**.

Händer och kläder

Förstås ska både händer och kläder vara rena när arbetsdagen börjar. Händerna, som man ju hanterar pengar med, ska inte komma i kontakt med glassen – eller skopvattnet, som sagt. I varje kiosk måste det finnas möjlighet till handtvätt.

En kiosk där provet är försvarligt eller dåligt får en andra chans. Om också det provet är dåligt tas ett tredje. Om också det är dåligt så stängs kiosken.

– Vi har haft rutinprovtagning i flera år på lösglass. Nästa sommar gör vi nya besök i glasskioskerna, säger Fredrik Sundell.

Han hoppas att glassförsäljarna får den nödvändiga utbildningen om hur viktig hygien är, även om de oftast jobbar bara några veckor och för det mesta bara en sommar.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Glad av glass. Det blir man – men kanske inte lika mycket om man visste hur mycket bakterier en del glassar kan innehålla. På bilden från i somras testar Nyanreportern Nadine Aschan storlekarna på glassarna tillsammans med Arvid Bamberg.

Foto: KENNETH BAMBERG

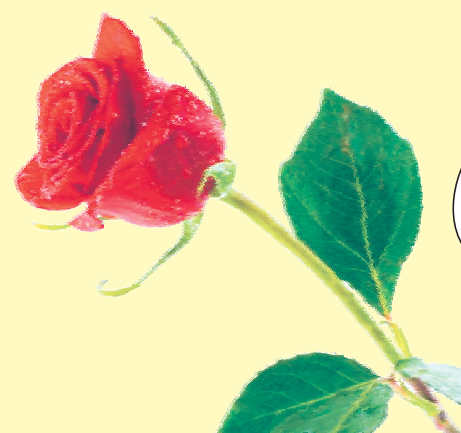
SPARHALLEN – NÄR PRISET ÄR VIKTIGT!



"Självklart kostar det att se bra ut som vi, men det har vi råd med tack vare Sparhallens priser"

HERRPYJAMAS
(boxerbyxor, kortärmad tröja) 8,50

HERRPYJAMAS
..... 10,00



KOM IHÅG FAR I MORGON!

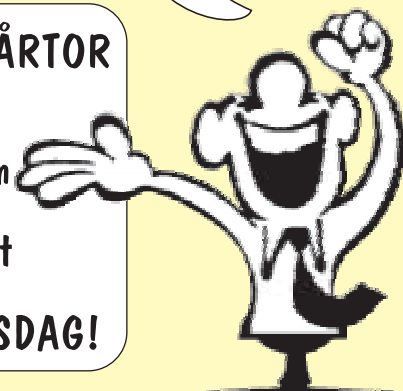
4 OLIKA SORTERS FARSDAGSTÅRTOR

Prisex.

Prinsesstubbe Ålandsbagarn

6 - 8 personer ... **11,24/st**

VI HAR BLOMMORNA TILL FARSDAG!



Öppet: vardagar 8-20, lördagar och söndagar 10-18

SPARhallen

är glassen?

Ren glass på rätt sätt

■ Så här ska lösglasshanteringen gå till, har hälsönämnden fastställt.

■ Livsmedelsintyg krävs av personer som jobbar i minst en månad. Alla arbetstagare måste handledas i säkra arbetssätt och upplyses om farorna med spridning av smittsamma sjukdomar.

■ Tvätta händerna noga och ofta. Rinnande varmt och kallt vatten, flytande tvål och engångshandskar måste finnas i kiosken.

■ Använd ren arbetsdräkt med huvudbonad och vid behov ärmskydd.

■ Byt skopvatten ofta, diska skopa och kärl. Vattnet blir annars grogrund för bakterier.

■ Mjukglassmaskiner ska diskas noga enligt instruktionerna.

■ Förvara glassen vid minst minus 18 grader. Frysboxarna



ska avfrostas, rengöras och desinficeras varannan vecka.

■ Avfall får inte förvaras inne i kiosken.

■ Egenkontroll ska till-

lämpas: frysboxtemperaturen mäts och antecknas två gånger om dagen. Byte av skopvatten och avfrostning ska också antecknas.

De här kioskerna fick anmärkning

■ **Hamnkiosken**, Långnäs. Stängdes under säsongen efter beslut av hälsönämnden. Tre dåliga prover i rad.

■ **Godbiten**, Godby. Två dåliga prov, stängde självmant efter det.

■ **Solsidan**, Eckerö. Ett

dåligt prov. följs upp nästa sommar.

■ **Getakiosken**. Ett dåligt prov.

■ **Citykiosken**, söder om Sittkoffs, Mariehamn. Ett dåligt prov. Provet togs under PAF Open. Kiosken

hade före det varit stängd någon vecka. Under tiden hade glassen hunnit bli dålig.

■ **Längan**, Eckerö. Ett försvarligt prov.

■ **Kastelholms gästhamn**, Sund. Ett försvarligt prov.

Säljs nu på Åland



Perfekt farsdagsgåva

Lotten finns att köpa på

TipsEttan, F:ma Erik Mattsson, Select, Minimarket, City Tipset, Matkroken, Kvarnbobutiken, Hugos, Västernäs Kiosk och Eckerö IK.



Julshopping i Ullared eller engelsk ligafotboll...

Vinterns roliga resor bokar du hos oss!

Charter

Premier League – fotbollspaket med Ving!

Missa inte matchen mellan Manchester City och Everton på "City of Manchester Stadium" den 23 februari. Tips! Boka i god tid!

Avresa 22/2, retur 24/2. Pris: från 672 €/person inkl. två nätter på hotell med del i dubbelrum inkl. frukost och matchbiljett samt flyg t/r Arlanda-Manchester inkl. skatter och avgifter.



En resa i matens tecken med Mikael Björklund

Följ med på en kulinarisk resa och bli inspirerad av Ålands egen kändiskock! Vi besöker Stockholms Stadshus inför Nobel festen.

Avresa: 8/12, 1 dag. Pris 130 €/person inkl. besök på Stockholms Stadshus inför Nobelmiddagen, lunch, spännande provsmakning på hemresan samt tre rätters à la carte på M/S Eckerö.



Disney on Ice i Globen

En färgsprakande show och förtrollande föreställning med alla Disneyfavoriter, bl.a. Superhjältarna och clownfisker Nemo.

Avresa 5/1, 1 dag. Pris vuxen 83 €, u. 12 år 63 €, u. 6 år 53 €. I priset ingår även showbiljett.



Julmarknad på Skansen

Med mat, godsaker och julpynt! Handla de sista julklapparna och njut av julbordet på M/S Eckerö.

Avresa 15/12, 1 dag. Pris vuxen 65 €, u. 17 år 60 € inkl. entré till julmarknaden.



Julshoppa i Ullared

Låt julshoppingen bli ett nöje för både dig och din plånbok och fynda julklapparna på Gekås i Ullared.

Avresa 6/12, 3 dagar. Pris 158 € inkl. del i dubbelrum på vandrarhem med frukost.

Nu har vi fler biljetter till Rivierians Guldgossar vintern 08!

I Williams paket ingår alltid buss- och båtresa t/r med sjöfrukost.

Dina resor bokar du hos Ålandsresor Resebyrå
Torggatan 2, tel. 28 040



Efter 16 år av osämja:

HFD avgjorde hundbråket i Lumparland

Grannarna till en hundgård i Lumparland har under 16 års tid kämpat i rätten för att få hundarna flyttade. Hundarnas skällande har ansetts störande. Sedan förvaltningsdomstolens beslut överklagats av såväl hundägarna som grannarna, har nu Högsta förvaltningsdomstolen avgjort målet.



Bollats runt. Under årens lopp har många beslutsfattande instanser varit inblandade i "hundbråket". Allt ifrån hälsonämnden till Ålands förvaltningsdomstol, Europadomstolen och nu, till sist, Högsta förvaltningsdomstolen.

slutet. Därtill ville de ha sina rättegångskostnader ersatta. Enligt hundägarna så hade en av ledamöterna i hälsonämnden uteslutits på grund av jäv, och att det i beslutet inte tillräckligt hade motiverats varför ledamöten ansetts jävig. Detta menade man att skulle kunna upphäva beslutet. De hävdade vidare att förvaltningsdomstolen inte var tillräckligt preciserade då de avfärdade hundägarnas förslag på möjliga åtgärder som otillräckliga. Inte heller tyckte hundägarna att det hade utretts ordentligt varför en flyttning av hundgården skulle avhjälpa de påstått för höga ljudnivåerna.

Även grannarna till hundägarna har yrkat på ersättning för rättegångskostnader:

– Vi menar att flera beslutsfattare i ärendet kan anses ha varit jäviga, och därför tycker vi att vi borde haft rätt till ersättning för rättegångskostnaderna.

Slutgiltig dom

HFD beslöt dock att alla ovan nämnda besvär skulle förkastas. Ålands förvaltningsdomstolsbeslut ändras inte. Båda parter yrkanden om ersättning av rättegångskostnader förkastas likaså. Grannen uttrycker ändå sin lättnad över beslutet:

– Vi känner att detta gick vår väg. Vi skulle som sagt inte ha brytt oss om att överklaga om inte hundägarna först hade gjort det. Ifjol kom dessutom Europadomstolen fram till att rättegångsprocessen tagit allt för lång tid, och att nämnden undlåtit att följa högre in-



Tre mappar. Tvisten som pågått i sexton år upptar tre hela mappar i hälsonämndens arkiv. Men i och med HFD:s nyligen fattade beslut kanske ärendet till sist är att betrakta som ett avslutat kapitel. På bilden hälsonämndens föredraganden Rauli Lehtinen. Foto: JONAS EDSVIK

stansers beslut. Detta gjorde att Finska staten (i praktiken landskapsregeringen) dömdes till att betala 20 000 euro i skadestånd till oss.

Enligt HFD:s beslut skall hundarna flyttas inom 60 dagar från och med detta. Grannen förhåller sig dock en aning tveksam till hur det kommer bli med den saken.

– Läget har varit oförändrat i 16 år, så man tvivlar på om något överhuvudtaget kommer ske. Men förhoppningsvis kan detta beslut få hundägaren att ändra sig och flytta på hundarna.

LINNEA TILLEMALinnea.tillema@nyan.ax



Oenigt och envist. Grannen säger i en tidigare artikel i Nya Åland att "en viss envishet" präglar bägge parter och att det är en av anledningarna till att bråket pågått så länge. Här ses ett av husen i Lumparland. Foto: JONAS EDSVIK

Oljeutsläpp i rätten först i februari

■ Den 1 februari hålls rättegången, rubricerad miljöförstöring, mot kaptenen, styrmannen och maskinchefen på det brittiska fartyget "Lettland" som misstänks för att ha släppt ut olja söder om Kökar för någon månad sedan.

De tre åtalade har haft reseförbud sedan utsläppet skedde. De måste vistas inom landet fram till rättegången som hålls i Mariehamn. (ao)

Matregler för dagis fastställdes

■ På det föreståndarmöte som stadens barnomsorgschef Bo Nygård höll tidigare i veckan fastställdes reglerna för hur de anställda ska göra som väljer att ta med egen mat till jobbet. Reglerna ska nu skickas ut till alla daghem i staden.

– Egentligen fastställdes reglerna redan i våras på ett föreståndarmöte, men de skickades inte ut skriftligt den gången, säger Bo Nygård.

Enligt reglerna ska dagispersonalen som äter tillsammans med barnen äta samma mat som de gör. De som väljer annan mat ska ta en paus på minst 30 minuter på egen tid.

Finns problemet på flera daghem?

– Nej. För länge sen förekom det att någon tog mat med sig hemifrån, men de personerna har nu gått i pension.

Hur gör man i skolorna? – De som väljer att ta med egen mat äter den i personalrummet, inte tillsammans med barnen. (ao)

Två krockade med rådjur

■ Två rådjurskollisioner inträffade i måndags. Krock nummer ett skedde på landsväg 1 i Jomala Kungsö och den andra skedde i Lumparland Klemetsby.

Plåtskador efter avkörning

■ En personbil körde vid lunchtid i måndags ner i diket vid Kastringevägen i Jomala. Ingen person skadades men bilen fick skador i plåten.

Nyan rättar

Bilhandlare förväxlades



Mikael Björkvall, Bilcenter.

Niclas Fagerlund, HåWe-bil

■ En förväxling av bildtexter vid slutredigeringen av artikeln om den nya bilskatten i gårdagens tidning gjorde att Niclas Fagerlund vid HåWe-bil och Mikael Björkvall vid Bilcenter inte alls liknade sig själva i tidningen.

Nya Åland beklagar förväxlingen och visar här hur de egentligen ser ut. (uw)

Veterinären ska kolla hästarna "Mina hästar mår bra"

Veterinären Peter Saul inspekterade det omdiskuterade hästbetet i går, fredags.

– Nu är allt okej, säger han. Jag ska också hålla koll på läget framöver.

I går var veterinären Peter Saul på inspektion på hästbetet, där två hästar enligt en granne ska ha farit illa. Enligt grannen ska de ha saknat hö, vindskydd, sällskap och en torr plats att ligga på.

Inte magra

Så illa bedömer inte veterinären att läget är. Hästarna har nu fått hö och de har tillgång till en stor hage, bestående av äng och vall och skog. De har numera täcke på sig.

– Hästarna var torra och varma och inte magra, säger han.

Ett protokoll ska göras upp och en ny inspektion sker småningom.

– Jag ska också hålla koll när jag kör förbi nu och då och titta till hagen och se efter att hästarna har det bra också i fortsättningen.

Vindskydd

På frågan om vindskydd är lagen, enligt honom, lite svävande. Ett vindskydd behöver inte utgöras av tre vägar och ett tak utan kan lika gärna, rent juridiskt, vara en tät skog.

Rent principiellt tycker Peter Saul det är bra att personer ringer veterinären när man misstänker att något saknas i djurhållningen.

– Så snart något känns fel när det gäller djur så ska man kontakta oss. Det är det vi är till för.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN

Ägaren till de två hästar Nya Åland skrev om i fredagens tidning har hört av sig och vill ge sin version av läget.

– Hästarna mår bra, hävdar ägaren. De får visst både mat och vatten.

– Handlar detta verkligen om mig, undrar ägaren som läst artikeln i fredags. Jag känner inte igen mig.

Hö och vatten

På punkt efter punkt hävdar ägaren nu att grannens anklagelser om misskötsel av två hästar är felaktiga.

– Jag har börjat ge hö, men betet har fram tills nu varit tillräckligt, säger hästägaren. Vatten finns. I en gammal grandunge på betet har de skydd för vindar och grenarna bildar ett tak över

dem. Där finns också torra platser för dem att ligga på.

Blinkljus?

Ägaren har också en överenskommelse med markägaren att denne ska se till hästarna och ge dem mat.

– Men ibland gör han det sent på kvällarna eller tidigt om mornarna. Ska han behöva ha en lampa som blinkar då, så att grannarna ser honom?

Att en av hästarna har en tendens att rymma beror inte heller på hunger. Hästen bara är sådan, sägs det.

Ägaren misstänker att grannarna i grund och botten inte vill att det ska finnas hästar på området och att det är det som ligger bakom anmälan om misskötsel till polis och landskapsveterinär.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN

TRAGEDIN I TUSBY

”Auvinen gick vilse i en internetverklighet”

Då Pekka-Eric Auvinen i onsdags avfyra 76 skott på Jokela skolområde var det en handling som utfördes av en människa i kris under ungdomsåren. Det säger Fredrik Almqvist, professor i barnpsykiatri.

– Ungdomskriser är bekanta för de flesta men en del har så tungt bagage med sig från barndomen att de inte klarar av krisen.

Ett barn behöver en nära anknytning till sin vårdare under sina uppväxtår. För att en människa skall utvecklas på ett positivt sätt bör de första relationerna präglas av omtanke.

– Ett barn som får sina behov tillgodosedda växer upp i en förhoppningsfull tro på världen. Då utvecklar barnet en kapacitet att verka i samspel med andra och klarar av att kommunicera. Det behöver man kunna för att klara sig, säger Fredrik Almqvist.

Då barnet blir äldre får det nya roller. Då skall man vara självständig och ta ansvar för sina handlingar.

– Men gärningsmannen i Jokela hade en personlighetsstörning som gjorde att han tappade fotfästet. Hans handling kan nog sägas att begicks i ett sjukligt sinnestillstånd.

Gick vilse

Fredrik Almqvist har efter det inträffade i Jokela funderat på internet och riskerna som uppkommit i samband med att allt fler ungdomar tillbringar allt mer tid framför datorn.

– I det vanliga samspellet människor emellan ser man hur den man pratar med reagerar. Auvinen levde i en verklighet där internetverkligheten blev så framträdande att han gick vilse. Sitter man flera timmar framför internet påverkas ens psykiska egenskaper.

En människas identitet uppstår normalt då en människa



Fler risker? Fredrik Almqvist är professor i barnpsykiatri. Han frågar sig om det numera finns nya riskfaktorer i samhället som gör att fler ungdomar kan utveckla ett destruktivt beteende.

Arkivfoto: IAN FALCK

uppfattar sig själv ungefär likadant som omgivningen uppfattar henne.

– Om man saknar en identitet och inte blir bekräftad söker man sig till sammanhang där man man kan få en identitet, också om det är en negativ sådan.

Det är här riskerna med internet uppstår.

– Det kan börja som en lek, men plötsligt upptäcker man att man får en uppmärksamhet som man inte får i verkligheten. Man får bekräftelse av människor som egentligen inte känner en. Har då inte ungdomen en stark identitet i verkligheten kan han bli beroende av det sammanhang där han har en identitet.

Tillbringar man mycket tid i en virtuell verklighet kan det skada ens personlighetsutveckling och det centrala nervsystemet.

– Det är mycket knepigt att expertis kommer in och har åsikter men helt klart har Auvinen inte fått den bekräftelse han behövt.

Det som man nu måste fråga sig, menar Almqvist, är huruvida det finns nya riskfaktorer i samhället som gör att ungdomar som annars skulle ha klarat av utvecklingen i ungdomsåren inte klarar sig utan utvecklar ett destruktivt beteende.

– Man kan säga att Auvinen nästan var dömd att ty sig till de bilder han blivit bekräftad enligt, det vill säga de på inter-

net. Normalt sett skall man inte behöva te sig till de bilderna utan ha andra omkring sig som bekräftar en i en empatisk och ansvarstagande relation.

De ungdomar som tillbringar många nätter framför internet utsätter sig för en enorm risk enligt Almqvist.

– Det är synd att säga för den nya teknologin har också många goda sidor. Men på internet är man utelämnad åt andras godtycke och relationerna på internet visar inte omtanke och omsorg. På internet finns inga förpliktelser och det är lätt att missförstå varandra då man varken känner den andra eller ser minspelen.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax

Ökad risk efter skolmassaker

Dödsskjutningen på skolan i Jokela följer ett klassiskt mönster. Och i dagens medie- och kommunikationssamhälle ger dådet ökad risk för att fler kommer att göra samma sak.

– Utan tvekan. Varje gång ett spektakulärt brott begås uppmärksammas det oerhört i medierna och på nätet och tyvärr finns det alltid någon därute som identifierar sig med det här, säger Jerzy Sarnecki, professor i kriminologi, till TT.

Den 18-åring som misstänks för massakern beskrivs som militant, radikal och intresserad av ytterideologier på både vänster- och högerkanten. På internet beskriver han sig själv som ”cynisk existencialist” samt ”antisocial socialdarwinist”.

Den misstänkte har också lagt ut filmer som hyllar mördare på webbsajten You Tube. Bland annat förvarnar han om massakern, och prisar de båda elever vid Columbine-skolan i USA som år 1999 sköt ihjäl tolv elever och en lärare.

– Numera finns det ju en möjlighet att lämna ett budskap efter sig, säger Sarnecki.

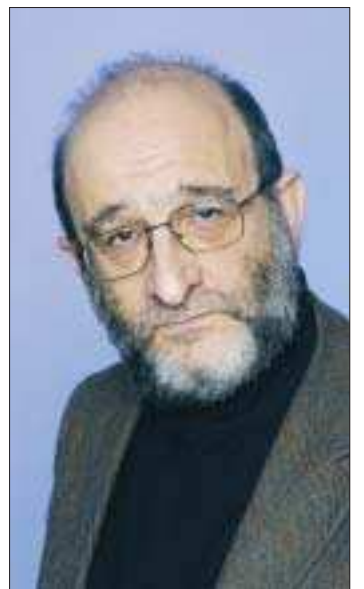
Klassiskt mönster

Enligt Sarnecki tycks mannen följa ett absolut klassiskt mönster från tidigare skolmassakrer. Gärningsmännen är ofta udda personer med betygs- och ordningsproblem, och ofta även kärleksbekymmer.

– Dåden blir en försvarsmekanik, en hämnd mot skolan för de förfärliga misslyckandena som man upplever intellektuellt och socialt. Det är en dödlig desperation som ligger bakom.

Sarnecki menar att You Tube, där videon laddades ner minst 200 000 gånger innan den togs bort, inte kan klandras.

– Det är många som lägger ut konstiga filmer på You Tube, men väldigt få av dem exploderar på det här sättet. Däremot pekar Sarnecki på



Jerzy Sarnecki, professor i kriminologi. Foto: LEHTIKUVA

föräldrarnas, skolornas och andra myndigheters ansvar.

– Det är helt orimligt att tänka att den här personens beteendemönster inte har pågått en längre tid, och då är det frågan om vilka åtgärder som har satts in och hur adekvata de varit.

Skolor hotats

Ett par skolor hotades på webben och rykten om hot mot flera skolor cirkulerade på fredagen, men polisen kunde inte konstatera någon fara.

På olika håll av huvudstadsregionen rör det sig rykten om hot mot skolor, sade kommissarie **Timo Leppälä**. En lågstadieskola i Kyrkslätt tömdes i stort sett helt efter ett hot. Hotet lades fram på en hemsida där det går att tända virtuella ljus för offren i Jokela. Hotet var undertecknat med en av pseudonymerna som Pekka-Eric Auvinen använde - Sturmgeist.

Trots att polisen inte ansåg att skolan behöver evakueras tömdes den i praktiken helt efter att ryktet börjat cirkulera bland eleverna.

I Tusby var det skolcentret i Hyrylä som var föremål för ryktesspridningen. Men polisen har inte kunnat hitta något verkligt hot mot skolan på webben. En polispatrull åkte till skolcentret för att lugna ner läget. (fnb)

Ålands sportskytteförening:

”Vi vill göra korrekta bedömningar”

Ålands sportskytteförening skrev på torsdag kväll ett meddelande på sin hemsida med anledning av dödsskjutningarna i Jokelaskolan i Tusby.

I meddelandet står det bland annat ”Från Ålands Sportskytteförenings sida vill vi poängtera att man inte skall döma seriösa sportskytteföreningar när det gäller möjlighet till vapenanskaffning. Det vore att straffa fel personer.”



ÅSSF:s ordförande Lennart Åkerblom under öspelen i somras.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Ordförande **Lennart Åkerblom** säger att det är nödvändigt för föreningen att markera sin ställning.

– Vi är måna om att folk inte skall tro att det är så här det går till i alla sportskytteföreningar. Vi har förstått att det varit tråkigheter förut med skytteföreningen som 18-åringen var med i. Vi vill po-

ängtera att det inte är så det går till på alla ställen.

Annan syn

Meddelandet på hemsidan börjar med ”Det är med sorg i hjärtat man tar del av nyhets-

sändningarnas rapportering om den tragiska händelsen i Jokelaskolan i Tusby. Tankarna går till dem som mist nära och kära.” och fortsätter med att förklara hur ÅSSF gör sin bedömning innan de meddelar polisen huruvida en persons är lämplig för att skaffa vapen.

”Vi vet att vi har kritiska ögon på oss, så det ligger i vårt intresse att försöka göra möjligast korrekta bedömningar. Dessvärre är människor föränderliga och det händer att det ”slirar till” ibland, något som kan vara omöjligt att förutse. Därför vill vi påpeka att man inte skall ansvariggöra seriös sportskytteföreningsverksamhet för den tragiska händelsen i Tusby.”

– Här på Åland är de flesta med licens personer som växt upp med jakt. Man får en annan syn på vapen då man rör

sig med de som jagar, säger Lennart Åkerblom.

Vem som helst kan inte få vapenlicens bara så där, poängterar Lennart Åkerblom.

– Man måste vara 15 år, ha jaktkort eller vara medlem i en skytteförening för att kunna ansöka om vapenlicens. Då en medlem ansöker om licens ger vi ett utlåtande till polisen. För att det utlåtandet skall vara positivt bör personen ha visat intresse för vår verksamhet och kunna hantera vapen.

En 15-åring behöver också sina föräldrars tillstånd för att få vapenlicens.

FNB skriver i ett pressmeddelande på fredagen att regeringen vill ändra lagen så att minderåriga inte längre kan köpa vapen i eget namn. De skulle inte heller längre få jaga utan sällskap av en vuxen.

KARIN ERLANDSSON

Gärningsmannens familj i behov av stöd

– Gärningsmannens familj behöver nu lugn och stöd. I sådana här fall får man lätt oförskyllda skuldkänslor, påpekar **Raimo Lappalainen**, professor i psykiatri vid Jyväskylä universitet.

Lappalainen framhåller att familjen bara i begränsad omfattning kan påverka en ung person. Omgivningen påverkar mycket mer.

Prästen **Kaj Engström**, som arbetar på centralkriminalpolisens enhet för offeridentif-

ring, säger att offrens anhöriga mitt i sin egen sorg även har orkat tänka på andra. Bland annat beklagar de den sorg som drabbat gärningsmannens familj.

Engström som varit i kontakt med familjen säger att den tänker på många frågor som börjar på varför.

– Just nu samlar de krafter och de behöver helas. Det är fortfarande svårt att säga hur de klarar det. Sådant här lämnar säkert ett trauma. (FNB)

Krischatt lockade unga

Meddelanden från elever, som blivit upprörda av skolmassakern i Jokela, har strömmat in till krischatten under onsdagen och torsdagen. Krischatten uppehålls av organisationen Rädda Barnen. Alla chatttrum var fullsatta och alla som ville delta i diskussionen rymdes inte med.

Frivilligarbetare har jour hela veckoslutet klockan 16-18 på webbplatsen irc-galleria.net. Enligt organisationen var alla chatttrum fullsatta på ons-

dag kväll redan före klockan 18, när de officiellt öppnades.

Drygt fyrtio människor rymdes in på krischatten på en gång. Chattarna har diskuterat om händelserna i Jokela kan upprepas. Enligt ungdomarna har händelsen behandlats grundligt i många skolor, men inte i alla skolor.

Rädda Barnen önskar att ungdomarna skulle erbjudas krishjälp i kommunerna och skolorna så länge som det behövs. (FNB)



Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

familjen

Dagens namn
MARTIN, MÄRTEN OCH MARTINA

Vi firar 1-15 år Gratulerar 60 år



Hannes Förström i Godby fyller 9 år i dag, den 10 november. Många grattiskramar från mommi och moffi.



JAN-ERIK "Gento" LARSSON

Född: den 16 november 1947 i Mariehamn.

Bor: i Mariehamn.

Yrke: lagerarbetare.

Familj: hustrun **Marita**, dottern **Marie** med sambo.

Intressen: fotboll och badminton.

Födelsedagen: är bortrest.

Gratulerar 70 år

KARIN KARLSSON

Namn: Ragnhild Karin Anita Karlsson, f Sjöberg.

Född: den 15 november 1937 i Mariehamn.

Bor: på Hagtorsvägen i Mariehamn.

Yrke: pensionerad bokförrare.

Intressen: vävning och simning.

Familj: maken **Yngve**, sönerna **Peter** och **Patrik** med maken **Anita** och deras barn **Sara** och **Malin**, dottern **Patricia** med maken **Johnny** och deras barn **Elin** och **Erik**.

Födelsedagen: firas på Ålands hotell- och restaurangskola med mat och dryck, lördagen den 17 november klockan 17-22. Släkt, vänner och bekanta är hjärtligt välkomna.

Barnens söndag inställd

■Barnens söndag på Ålands museum som i helgen skulle ha gästats av Trollet med den gula kepsen har ställts in på grund av att Trollet drabbats av sjukdom. (ml)



Joar Lindroos i Hammarland Marsund fyller 4 år på söndag den 11 november. Mormor och morfar gratulerar sin lilla solstråle.

Dop

Elsa Alina Elisabeth Blomberg döptes den 4 november i Närpes. Hon är dotter till Caroline Elisabeth Berg och Peter Karl Anders Blomberg från Mariehamn.

Nyan rättar

■Kyrkoherde **Kent Danielsson** tar inte avsked av Kumlinge som församling i och med uppläsningen i kyrkan på onsdag kväll. Det var ett missförstånd. Han är tjänstledigt från sin tjänst där fram till sista augusti 2008.

– Nu tackar jag Sta Anna kyrka och församling för att Bel Ols fått vandra över land, fått husrum och valv, skriver han. (ka-f)

tusen tecken

En herde gick och pratade högt för sig själv på vägen:

Gud var är du? Jag vill kamma ditt hår. Jag vill tvätta dina kläder. Jag vill kyssa dina fötter! Ååååh min Gud!

Den högt bildade mannen Manzoor trodde inte sina öron! Han ropade åt herden: Vem i hela världen är det du pratar med?

Herden stannade upp och svarade: Med honom som skapat himmel och jord.

Manzoor som nu var mycket upprörd sade: Fat tar du inte? Inte pratar man med Gud om hans små händer och fötter! Det låter ju som om du pratade med en älskad kvinna.

Du måste välja dina ord! Herden blev nu till sig, slet i sina kläder, gick ut i öknen och gjorde bot.

Då såg Manzoor en dröm om natten.

En röst frågade: Vad vet du om att kamma den älskades hår, om att kyssa den skönas fötter? Och om du ingenting vet, hur ser då din tillbedjan ut?

Det är inte det gudomliga som blir till i andakten och lyser av skönhet och helighet, det är gudtjänstfiraren!

Han som då funnit sig själv, sin helighet, silverpenningen i fiskens mun.

Gräla inte på den som älskar.



Kent Danielsson
kent.danielsson@mac.com

PRATSTUNDEN

Soffan lockar inte än...

Han använder inte soffan i onödan och någon gungstol känner han inte heller behov av.

– Nej jag är helst i farten hela tiden, men numera gör jag det jag vill, säger **Kurre Lundberg** och ser nöjd ut. Jag har alltid trivts bäst med arbete utomhus.

Stillasittande inomhus hade inte passat honom som gillar ett rörligt liv och frisk luft. Redan som trettonåring började han jobba som hjälpskarl på pappans lastbil.

– Han körde mjölk till mejeriet i Kroklund och jag lyfte mjölkkanorna upp och ner från flaket, berättar Kurre. Det var ganska tungt, särskilt som jag inte var särskilt storväxt av mig.

Den tiden var för övrigt allt lastbilsarbete tungt eftersom allting skulle både lastas och lossas för hand.

– Jag slutade när kranarna började komma och jobbet blev lättare, konstaterar han.

Aero-jobb

Han blev nämligen tillfrågad av **Olof Salmén** om han ville ha jobb på Finnair, eller Aero som det hette den tiden. Det var 1954 och Kurre blev lastare för flygbolaget. Senare fick han uppgiften som trafikassistent.

– Man arbetade skift och vi som bodde på landet jobbade alltid två skift i gången, minns han. Det blev långa arbetsdagar med varannan dag ledig.

Ett par år bodde han också Mariehamn med sin familj, men när han fick köpa mark från sin farfars lägenhet i Lagmansby blev det husbygge och 1966 inflyttning i eget nytt hem.

Medan Kurre jobbade på Aero hade hans pappa övergått från lastbil till grävmaskin och naturligtvis hade Kurre prövat på grävjobbet. 1967 var han mogen för att starta eget och bli grävmaskinsägare.

– Jag började jobba på Ålands elandelslag och hade sedan fast jobb i 31 år, berättar han. Mest var det stolpsättningarna men också litet kabeldiken.

Barnfonden fick 600 euro

■Ålands barnfond fick 600 euro från den insamling som ordnades när Ytternäs skola i tisdags arrangerade en programfest med anledning av Svenska dagen.

Det var andra året i rad som man uppmärksammade dagen och tillställningen blev, liksom förra gången, riktigt lyckad, berättar rektor **Krister Norrgrann**. Programmet riktade sig i första hand till mor- och farföräldrar och andra daglediga intresserade, och bestod av elevernas egna musikuppträdanden.

– Under det en timmes långa programmet kunde publiken njuta av allt från soloframträdanden till duos, trios, kvartetter och allsång. Mycket tid har lagts ner på att öva in repertoaren och eleverna har även varit duktiga och tränat hemma. Detta är ett bra till-



Grävare. I 31 år arbetade Kurre Lundberg med grävningsarbeten för Ålands elandelslag. Än har han kvar sin traktorgrävare, men den använder han bara för eget behov. Foto: MAJ-LEN LINDHOLM.

Fakta/Kurt "Kurre" Lundberg 70 år

Namn: Kurt Lundberg.

Född: den 19 november 1937 i Saltvik Kvarnbo.

Bor: i Saltvik Lagmansby.

Yrke: pensionerad grävmaskinsförare.

Familj: hustrun **Åsa** f Nordlund, barnen **Peter** och **Lena** med familjer i vilka ingår barnbarnen **Malin**, **Inger** och **Jenny**.

Födelsedagen: firas med öppet hus lördagen den 17 november klockan 18.00 på Högtomt.

Då har du varit överallt på Åland och jobbat då?

– Jo, jag har bestämt varit i varenda by som har elström både på landsbygden och i skärgården, konstaterar Kurre. Förutom i Mariehamn och de områden som hör till stadens elverk.

Hela veckor var han ute på jobb och var samtidigt inboende hos folk i skärgården. När han hade sina arbetsuppgifter för elandelslaget på fasta Åland var han inte hemma så mycket heller.

– Jag hade två grävmaskiner, en för arbetet på ellinjerna och en hemma som jag gjorde grävarbeten med på kvällar och helger åt folk i trakten.

Sedan övertog han och hustrun också hennes hemgård i Syllöda och brukade den i tio år.

– Sedan övertog sonen **Peter** jordbruket och senare också grävjobbet för elandelslaget, berättar Kurre, numera pigg och aktiv pensionär.

Jobbat 50 år

Vid 63 gick han i pension, men jobbade ändå en del de första två åren.

– Jag hade arbetat i 50 år då och tyckte att det borde räcka, annars måste det vara något fel, säger han stillsamt.

Ändå är det inte soffan som lockar, inte ännu. I höst har han redan plöjt tjugo hektar åt sonen, han har alltid något att pyssla med hemmavid och snart bär det av till skogs.

– Vintertid tycker jag om att jobba i skogen några timmar om dagen, säger han. Men helgerna kan kännas litet långa ibland.

Han skrattar och säger att

Gudstjänster till minne av tragedin i Tusby

■I församlingarna runt om i Finland minns man i söndagens gudstjänster dem som drabbades av händelserna i Jokela skola i Tusby denna vecka och deras anhöriga.

En minnesgudstjänst med Sibbo svenska församling sänds i radio Vega klockan 13.03.

100 ord från din förening

■**Hammarén och Penseln**, Warhammerclub är en hobbyförening som sysslar med byggandet och målandet av miniatyrer som senare används som spelpjäser.

Vi har funnits och vuxit sedan 1997 och har numera ett fyrtiotal medlemmar från hela Åland som träffas varje fredag i Bergskyddet.

Till aktiviteterna hör, för-



Söndagens familjegudstjänst i Tusby kyrkan klockan 10.00 televiseras i YLE TV1.

I familjemässan på farsdag blir man stilla och minns de som föll offer vid incidenten i Jokela skola. Detta meddelas från Kyrklig tidningstjänst. (ka-f)

utom miniatyrerna, även byggandet av terräng att spela på. Vi har terräng och byggnader både till medeltida, fantasy och futuristiska science fiction landskap att spela med.

Det är en livlig grupp och att ha skoj är en av huvudreglerna i klubben, vi har även ett stort bibliotek med aktuell och klassisk litteratur i ämnet.

MAJ-LEN LINDHOLM
maj-len.lindholm@nyan.ax
tfn 528 449

Kom ihåg

■ ■ **Ahveniset:** Hei kaikki 3-6 –vuotiaat! Lastenkerho kokoontuu lauantaina 10.11. kello 12-14 St. Mär- tensgårdenissa. Teemana isänpäivä ja syskauden päättäjaiset. Ilmoittautu- miset Hillemarille, puh. 050 351 1797. Hej alla 3-6-åringar! Finskspråkiga barnklubben samlas lördag 10.11 kl 12-14 på St. Mär- tensgården. På agendan farsdagen och säsongsavslutning för hösten. Anmälningar till Hillemar, tel. 050 351 1797.

■ ■ **Busshistoriska sällskapet:** Resa till Stockholms Spårvägsmu- seum och Hjulmarknaden i Sollentuna lördag 1.12. Resans pris är 25 euro för medlemmar och blivande medlemmar, 40 euro för övriga intresserade. An- mälningar till Williams Buss, tfn 28 040 senast 26.11. Hemsida om resan http://home.aland.net/bosse/busshisto- ria.htm Närmare info Buss-Bosse, tfn 0400 537 131.

■ ■ **Demensföreningen på Åland:** Simning/vattengymnastik för personer med demens och deras anhöriga, söndagen 18.11 kl. 18.00-20.00 i Folkhälsans Allaktivitetshus. Ledare fysioterapeut Gun-Lis Andersson. Aktiv tid i bassängen är cirka 45 minuter. Frågor och nyannmälan riktas till demensrådgivare Regina Österlund, Skarpansvägen 30 i Mariehamn, tfn 527 369, GSM 0457-548 3818 eller e- post: regina.osterlund@handicampen. ax. Välkommen!

■ ■ **Eckerö socialdemokrater:** Höstmöte måndag 12.11 hos Sanna och Roffe. Alla hjärtligt välkomna. Frågor, ring Gudrun tfn 38 325.

■ ■ **Folkdansarna på Åland r.f:** Vi träffas och dansar igen på söndagen den 11 november kl 20.30 i Källbo skola, Godby. Kom med. Kom och ta en svängom. Höstmöte blir det den 21 november i stadsbiblioteket i Mariehamn kl 19.00.

■ ■ **Folkhälsan i Saltvik:** Nia Play- shop. Nia passar ALLA – oavsett ålder och kondition. Lördag 10.11 kl 10-13 i Ödkarbyhallen. Anm/frågor Ritva tel: 0457 378 9825. 15 €/icke medlemmar 10 €/medlemmar. Välkomna!

■ ■ **Folkhälsan i Saltvik:** Prova på Linedance tisdag 13.11 kl. 20.00 på Rangsby skola. OBS! ändrad tid! Välkomna

■ ■ **Haraldsby byagård:** Loppis lördag 17.11 kl 12-15.

■ ■ **IMS-Åland:** Månadsmöte/grupp- meditation måndag 12.11 kl. 19.00 ÅHAs kansli/samlingslokalen, Stora- tan 14, Mariehamn. Kvällens ämne: Vi diskuterar Hemligheten.

■ ■ **Mariehamns marthaförening:** Månadsmöte tisdag 13.11 kl.13.00 i Villa Carita. Gamla och nya medlem- mar välkomna.

■ ■ **MS-gruppen:** Träff onsdagen 14.11 kl. 18.30 i HandiCampens biblio- tek, Skarpansvägen 30. Välkomna!

■ ■ **Norra Ålands pensionärer:** Lunchträff den 28 november kl 13.00 i Wirras Taihouse i Godby. Anmälan direkt till Wirrans 41 996.

■ ■ **Parkinsongruppen:** Lektionen den 7.11 blev inställd så här kommer nu sista kursstillfället med talterapeut Marianne Salo onsdagen 14.11 kl. 13.00-13.45 i HandiCampens bibliotek, Skarpansvägen 30. Välkomna!

■ ■ **Power Club:** Pool Disco i Mariebad lördag 10.11 kl 18-20.45. Medlemmar varmt välkomna, även om du ej hunnit få ditt medlemskort!

■ ■ **Power Club:** Höstmöte tisdag 13.11 kl 19.30 på Skarpansvägen 28. Vi bjuder på kaffe, kaka och smörgås- tårta. Varmt välkomna!

■ ■ **PusselFamiljen:** Vill du också resa bort och komma tillbaka stärkt,

utvilad och full av energi? Kom med på helgläger 24-25.11 till Lemböte lägergård! Frågor och anmälningar: Siv Hallbäck: 0457 524 3733 eller e-posta till siv.hallback@hotmail.com

■ ■ **Zhineng qigong:** Grundkurs i Shenxin qigong 17-18.11. För anmälan och information ring Sonja tfn 17889 eller Bitta tfn 0457 342 1927.

■ ■ **Röda korset och Folkhälsan i Geta:** Höstmöte torsdag 22.11 kl 19.00 i Hemgården. Servering. Välkomna.

■ ■ **Steinerpedagogikens vänner:** Lykttfest söndag 11.11 kl 18.00 på Barnträdgården vid Mellangårdsvä- gen 2 (bakom f.d. Strandnäs motell) Parkera t.ex. vid AAB. Gamla och nya medlemmar och andra intresserade är välkomna!

■ ■ **Strandnäs hem och skola:** Loppmarknad arrangeras i Strandnäs skolas gymnastiksal (södra delen) den 18.11 kl. 13-16.00. Kom och fynda! Är du intresserad av att ha ett eget "lop- pisbord" kontakta Solveig Tikander, tel 040-758 9362 eller Åsa Grönlund, tel 15247, senast den 14 november!

■ ■ **Vårt hjärta:** Tomteverkstad/ge- nerationstomtar startar måndag 12.11 kl 18.30 i Ålands idrottscentrum, Godby med Karin Eklund som kursledare. Följande tillfällen 19 och 26.11 samt 3 och 10.12.

■ ■ **Vårt Hjärta/Strokegruppen.** Varmt välkommen, gamla och nya deltagare, till en träff i Handicampen måndag 12.11 klockan 18.00! På programmet trevlig samvaro och diskussion om aktualiteter, bl a "Hur är det ordnat med anhörigstöd för stroke-patienter?" Välkommen också alla anhöriga och vänner.

■ ■ **Vårt Hjärta.** Öppet hus onsdag 14.11 i HandiCampen klockan 19.00, in via huvudingången. Välkommen du som har hjärt-, kärlsjukdom till en trevlig samvaro och fri diskussion tillsammans med stödpersoner som har tystnadspikt och egna erfarenheter! Varmt välkomna också du som är anhörig eller vän!

■ ■ **ÅHA - Ålands hälsoalterna- tiv:** Tisdag 13.11 kl 19.00 på Röda Korsgården i Mariehamn håller ÅHA höstmöte med val av ny styrelse (förslag finns). Övrigt program: Ellinor Cullenberg föreläser om "Olikheter är styrkor" och därtill serveras liten vickning under gemytlig samvaro. Alla medlemmar varmt välkomna.

■ ■ **Ålands invalider:** Höstmöte på Odalgården torsdag 22.11 kl 18.30. Stadseenliga förhandlingar. Tran- viks Qvinnas underhåller. Servering. Välkomna!

■ ■ **ÅPF:** "Må bra dag" för kvinnor som lever på ett jordbruk. Lördag 10 nov kl 11-15 i Källbo skola i Godby. Kom och prova på olika behandlingar och träffa andra jordbruksyrstrar.

■ ■ **Ålands slöjd och konsthant- verk:** Kom ihåg försäljningen i Tosarby på söndag 11.11 kl 12-16.

■ ■ **Ålands marthadistrikts hemslöjdssektion:** Möte på kansliet onsdagen den 14.11 kl: 11.00. Smör- gås med.

■ ■ **Ålands synskadade:** Höst- möte lördag 10.11 kl 12.00 på Ankaret. Stadseenliga förhandlingar, kaffeserve- ring. Blindveckan v. 46 har vi måndag 12.11 kl 18.00 en filmkväll med syntolkad film. Kaffeservering med smörgåstårta. Alla hjärtligt välkommna.

■ ■ **Ålands hotell- och restau- ranganställda r.f:** Höstmöte på Park hotell, onsdagen den 14.11 kl.18.30. Efter mötet bjuds det på middag med dryck. Därefter går vi vidare till Paf casino och får lära oss spela poker i deras "pokerskola". Vänligen anmäl dig till ordförande Lasse Åkerlund senast den 12.11.

Bädda! Men låt sängen svalna först

Fråga: Hur ofta behöver man byta lakan och hur vi- ker man dem på rätt sätt?

Svar: Det sägs att lakan bytes varan- nan vecka och kudd- var, örngott, dynvar...(vad ni nu kallar den lilla påsen som man har på kudden) bytes varje vecka. Oftare vid behov.

Innan tvättmaskinens tid tvättades inte sängkläder så ofta. Man var mer noga med att vädra och skaka av kvalster och annat som kryper omkring i våra sängar. Man satte också smutsiga lakan på hög under vintern och gjorde stortvätt på våren då det är fint att hänga ut tvätt. Att dammsuga sängen och madrassen är inte helt fel. Täckan och kuddar tvättar vi en gång om året, för det blir kval- ster i dem med.

Vädra

Att krypa ner i en nybäddad säng med manglade lakan som torkat ute hör väl till en av de skönare upplevelserna i livet? Det är viktigt att hålla sängen ren och att vädra i rummet så att lakanen får torka efter nat- ten.

Man svettas nattetid och ofta är lakanen lite fuktiga då man stiger upp. Bäddar man en varm säng direkt så ger man en fin grogrund för kvalster, damm och smuts tillsammans med bakterier att skapa en ofräsch säng att komma tillbaka till.

Bädda

Man bäddar sängen alla dagar, tycker jag.

Vik upp täcket, släta ut un- derlakanet och låt sängen vädra medan du utträttar dina mor- gonsysslor. Skaka täcket på plats i påslakanet och puffa till kudden.

I dag finns det så fina påsla-



Bädda och håll snyggt. Hur du sköter om säng och sängkläder får du tips om i dag. Att krypa ner i en nybäddad säng med manglade lakan som torkat ute hör väl till en av de skönare upplevelserna i livet, skriver vår hemmatipsare. Här är det Varpu Malkamäki som bäddar på Husö biologiska station.

kan att många väljer att inte använda sängöverkast. Sängö- verkastets egentliga uppgift är att skydda den bäddade sängen från smuts och damm. Ofta sitter/ligger man på sängen dagtid eller använder den som soffa och då blir den lätt "sunkig" innan man skall lägga sig.

Det är också ett sätt att inreda och göra fint omkring sig.

Släta lakan

Förut hade jag tid att mangla lakan och ärligt talat så saknar jag det ibland.

Manglade lakan får en yta som stöter bort smuts och damm vilket gör att sängen hålls ren längre.

Att vika lakan är en social samvaro som egentligen ter sig lite romantiskt idag. Populär lek på bröllop är att brudparet skall vika lakan på rätt sätt. Det är inte längre alls självklart att alla kan det.

Vika lakan

Man behöver vara två för att lyckas bra. Man skall slå ut la- kanen, dra i hörnen snett, dia-

gonalt och sedan rakt över för att få rätt passform på det. Iden är att få lakanet rektang- ulärt. Sen viker man lakanet på längden i mitten och sedan en gång till på samma sätt.

Efter det viker man över den "lösa lakansdelen" så att den kommer på undersidan. Härefter "skruttar" man ihop ändorna på lakanet och drar åt olika håll. (Brukar bli en lätt dragkamp). Till sist går man mot varandra med laka- net emellan sig och viker det på så sätt i mitten rakt av, för att sedan vika det ytterligare till en lämplig "rulle".... Lätt som en plätt!

Vill man mangla så stänker man lakanen innan rullen så att de blir lite fuktiga. Det krävs övning för att få skryn- kelfria manglade lakan, men det är roligt att mangla.

Vill man inte mangla, går det bra att lägga in dem i skå- pet som en spänd rulle för de slätas ut så småningom.

Tina

Naturskola på Åland

Lotta Nummelin, Natur och Miljö Renja Hakala, Kvarkens Naturskola

torsdag 15 nov. kl. 19 Stadsbibliotekets grupprum

Före programmet hålls ÅNoM:s höstmöte

Arr.: Ålands Natur och Miljö r.f



Kulturblogg och fototävling www.kulturportalen.ax

Luciakandidaterna 2007



Vem vill du se som årets Lucia?

Rösta och ge samtidigt ditt bidrag till luciainsamlingen.

Du kan också bidra till insamlingen genom att köpa lucialotter och luciamärken.

Ge ditt bidrag!

Hjälp lucia hjälpa



Rösta på Ålands Lucia 2007

Jag ger min röst åt kandidat nr. _____

Jag understöder årets luciainsamling med _____

skriv summan som bifogas

Årets insamlade luciamedel går till Drogförebyggande verksamhet för ungdomar, 50% Enskilda hjälpbehövande på Åland, 50%

Bidrag kan också sättas in på luciainsamlingens konton i alla banker.

Röstsedeln bör vara hos Folkhälsans luciakommitté, Styrmansgatan 10, 22100 Mariehamn senast fredagen den 30 november kl. 12.00.

Namn: _____

Adress: _____

Hemkommun: _____

I SAMARBETE MED

nyan.ax

MARIEHAMNS TRYCKERI AB

PORTRÄTTET

/ Ted Andersson, 36 år, badvärd och frivillig brandman

Med ena benet utanför ledet

Det är skrattet som talar högst.

Nästan oavbrutet.

Men orden är mer lågmälda.

Ted Andersson är inte den som ställer sig längst fram i ledet.

Det behövs inte.

I alla fall har han inget behov av det. Han hjälper andra. Svårare än så är det inte.

Och att prata om det. Det behövs väl egentligen heller inte.

Han var bara elva år. Vad det var som lockade vet han fortfarande inte. Kanske var det hans farbror. Kanske var det något annat. Hursomhelst. Sedan början av 1980-talet har Ted Andersson varit frivillig brandman. Med vissa korta avbrott. Men han har alltid återkommit till stationen. Var den än legat.

Det började i Sund. Allting.

– Jag är Sundsbo som har emigrerat till Mariehamn, säger Ted.

Så enkelt kan det vara. Genom en kort mening definierar han sig själv. Den efterföljande förklaringen är kanske bara en tautologi. Och egentligen inget han vill prata om.

– Jag är uppvuxen i Sund och det är inget som släpper. Det finns två olika sorters karlar. De från Sund och de från Jomala. Och det är bra kvalitet på dem från Sund...

Det var kärleken som förde honom till Mariehamn. Han flyttade dit för sju år sedan. Då hade han precis slutat jobba som väktare på BGT och istället tagit ett mer tidsvänligt på Paf.

Nu jobbar han som badvärd på Ålands idrottscenter. Igen. Kanske bör tilläggas.

– Egentligen började det 1990 när Godbyhallen var ny. Jag jobbade där fram till att jag gjorde avbrott för studier hösten 1997.

Det var sjukskötare han utbildade sig till. Men av olika anledningar avbröt han studierna. Ambulansförare var han redan. Men han har fortfarande aldrig jobbat som det.

Men det är inget att prata om. Säger han.

Istället blev det ett nytt jobb. Han körde budbil ett tag innan han var med och startade vaktbolaget BGT som han också var delägare i. Där var han fram till 2000.

– Jag jobbade som ronddande väktare runt hela stan. Jag trivdes bra med det men det var problematiskt med nattarbete och jag jobbade mer än jag orkade. Jobba, jobba, jobba... En av orsakerna till att jag slutade var att jag träffade min blivande fru.

Det blev ungefär tre år på Paf innan han såg att Ålands idrottscenter sökte personal. Så han tog sig ner till simhallen, pratade med chefen och lämnade in en jobbansökan. Och sedan dess har han jobbat som badvärd.

Svårare än så är det inte.

Men fortfarande har han svårt att komma på den där förklaringen. Vad är det som driver mig? Ted har funderat en del över varför han tillbringat större delen av sitt liv inom den

frivilliga brandkåren. Men utan svar. Han vet helt enkelt inte. Och kanske är det den bästa förklaringen. Trots allt.

– Många som jag är bekant med började tidigt. En del för att deras föräldrar var med. Jag hade en farbror som var med och det kan vara därför jag också gick med.

Det började alltså i Sund.

Men efter ett kort avbrott fortsatte det i Ströndnäs. Och det är där han är engagerad nu. Framförallt med ungdomsverksamheten. Något som han, om man vill vara lite lustig, verkligen brinner för.

Och gärna pratar om!

– Vi strävar efter att bygga på underifrån för att få in nya brandmän. Det är en meningsfull sysselsättning och förhoppningen är att budskapet sprider sig och att de delar med sig av kunskapen. Ungdomsbiten är givande och det är roligt med nöjda och glada människor. Jag börjar betrakta mig som en gammal och vis man och det är smått nostalgiskt när jag ser personer som började i ungdomsavdelningen och som tagit steget vidare på räddningsverket.

Så enkelt är det.

– Jag tror nog jag skulle saknat det om jag lagt av. Det är trevligt att jobba med ungdomar. Jag kanske inte skulle passa som ungdomsledare på en ungdomsgård. Det här är en så pass speciell inriktning och det krävs ett visst mått av disciplin. Vi har en del standardrutiner som säger hur det ska gå till så alla vet.

”Det finns två olika sorters karlar. De från Sund och de från Jomala. Och det är bra kvalitet på dem från Sund...”

Men som badvärd är det annorlunda. I alla fall vad det gäller disciplinen. Ted är väldigt mån om att hjälpa människor och att hålla en god service. På arbetsplatsen vill han kunna diskutera och hålla en öppen dialog.

– Jag är nog inte den som ställer mig längst fram men jag har svårt för att sitta tyst. Jag berättar nog gärna min åsikt och säger min syn på saken. Men jag är inte den som drar åsikterna till sin spets. Finns det sunda argument så...

Och om Ted har ena foten på brandstationen står den andra stadigt på Ålands idrottscenter. Lite av varje. Det är vad Ted kan. Det är också



Fakta/Ted Andersson

Namn: Ted Anders Andersson.

Ålder: 36, fyller 37 den sista november.

Bor: Mariehamn.

Gör: jobbar som badvärd på Ålands idrottscenter.

Familj: fru.

Vill... resa till Australien.

Hoppas... på en riktig vinter.

Kan... lite av varje.

lite av varje han gör som badvärd. Och det passar verkligen honom.

– Jobbet är ett jobb och när jag jobbar är jag inne i det. Vissa är på jobbet klockan åtta och stämplar ut fyra och går hem. Men det fungerar inte för mig.

Ted vill engagera sig i sitt arbete och lägga ner tid på det han gör. Och det är verkligen mycket han gör. Och varierat.

– På jobb kan det vara vad som helst. Det är en stor anläggning där man ska hantera lite av varje. Det gäller att vara multifunktionell. Det är allt från att städa till att sköta bokningar och ta hand om grupper. Man måste både kunna ta i och ta människor. Alla dagar ser olika ut. Idag har jag städat en simhall och förberett ett träningsläger. Det är hela tiden småplock.

Just så är det. Hela tiden småplock. Ted vill engagera sig. Han vill hjälpa andra. Eller i alla fall ha något projekt på gång.

– Jag försöker många gånger backa ur men har lite svårt för det. Därför trivs jag bra där jag är nu. Det är inte samma varje dag.

Men det är samma mål. Samma enkla mål.

– Det är en strävan efter att få det att fungera. Det är roligt med glada och nöjda kunder. Är de glada blir jag glad.

Så enkelt kan det också vara.

I år har det varit relativt lugnt. De flesta uttryckningar är på automatlarm. Även om det givetvis varierar. Det är alltid räddningsverket som är först på plats och för frivilliga brandkåren handlar det mest om efterarbeten.

Och givetvis verksamheten på stationen. Något som upptar nästan all ledig tid för Ted.

– Men frågar du min fru får brandkåren all tid. Hon brukar säga ”Går du hem nu” när jag går dit.

För det händer alltid något på stationen. Och där är alltid någon. Det behöver inte vara några schemalagda aktiviteter för att Ted ska gå de där 100 metrarna från hemmet till stationen. Det räcker med att han har lite långtråkigt hemma mellan tisdagens fysträning, ungdomsverksamheten på onsdagarna och torsdagsövningarna.

Och så de vanliga rutinerna övriga dagar.

Och givetvis jouren.

Ibland kan det bli alldeles för mycket.

Ted är medveten om det.

– Jag har försökt skära ner lite och inte vara där hela tiden. Men det är hela tiden nya projekt

Han är driftig. Även om han inte själv vill erkänna det.

– När jag kommer hem lägger jag mig på soffan. Jag är inte den som kommer hem och krattar löv eller hugger ved.

Om han inte måste. Läger han till.

Ted är inte först i ledet. Han vill nog inte ens vara först i ledet. Istället är det Ted som håller ihop ledet. Ser till att det går rakt. Ser till att plåstra samman det. Eller bara ser till att alla i ledet skrattar.

För det är ju Teds skratt som talar högst.

Även om också det kan tystna.

– Jag vill hjälpa människor. Det är grunden. Men det är sällan man får något tack så mycket.

Ändå fortsätter han. Tillbaka till jobbet varje morgon. Ungdomsverksamheten vid brandkåren. Småplock. Lite av varje. Utan att ha någon bra förklaring till det. Eller mer riktigt. Utan att ha någon påhittad förklaring till det.

– Man borde säga som Miss Universum att man vill rädda världen. Men det har bara blivit såhär.

Så kan det gå.

– När man går vårdutbildningen ska det analyseras mycket och jag blev aldrig riktigt klok på mig. Och det tror jag inte att jag kommer bli heller. Men det spelar inte så stor roll.

Det låter enkelt. Men förmodligen en svår insikt att komma fram till. Och värt att prata om. Definitivt.

– Det finns nog två sidor av mig. Det är arbetet och sedan är det frivilliga brandkåren. Jag gör inte så mycket annars.

Men det är mycket nog.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

ANDREAS DIENERT
foto@nyan.ax





Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Att marknadsföra sig är inte fult. Det är roligt att synas.

CAMILLA LÄCKBERG, författare, i Vasabladet

Män om bilden av mannen



Mansbild. Kari Soinio med en av sina bilder ur serien "Scent of a Man".

Nyligen har vi i Mariehamn sett utställningen "Han i hennes ögon". Utställningen "Male Stuff" som har vernissage på Kakelhallen i dag kan sägas visa "han i hans ögon". Fyra kända finländska fotokonstnärer utforskar manskroppen och bilden av mannen.

Utställningen av fotografierna Tatu Hiltunen, Antti Laitinen, Harri Pälviranta och Kari Soinio har tidigare visats i Köpenhamn och Åbo och på båda platserna väckt påtagligt intresse. Harri Pälviranta, som är utställningens kurator, berättar att han ursprungligen fick en inbjudan från Galleri Signe Vad i Köpenhamn att visa fotoserien "Den lurviga huden", men tyckte att det inte räckte utan ville samla en grupp som tillsammans skulle angripa manstemat ur olika synvinklar.

Humor och allvar

Han konstaterar att arbetet i gruppen varit mycket givande och trevligt och tycker att man lyckats skapa en utställning gjord med humor och glimten i ögat, men ändå med allvar i botten.

– Det vi gjort handlar om mannens uppfattning om sin egen kropp och den bild vi ger och vill ge av oss som män, säger han.

Sexualisering

Han konstaterar också att bilden av mannen är stadd i förändring och att mannen i dag också är utsatt för ett tryck av förväntningar.

– Liksom bilden av kvinnan har också bilden av mannen



Rakat. "Den lurviga huden" heter bildserien av Harri Pälviranta där den här bilden ingår.

sexualiserats, inte minst i reklam. Det är klart att det i dag finns ett tryck på mannen att exponera sig mera avklädd på bild.

Han pekar också på den ökande användningen av kosmetika bland män, något som redan är så vanligt att det nästan inte väcker någon uppmärksamhet.

– De män som använder kosmetika behöver inte längre vara några drag queens.

Bör få vara olika

Harri Pälviranta säger att man med utställningen vill ge olika infallsvinklar och att de deltagande fotografernas inställning

är att man bör tillåtas vara olika. Det är inte bra om man blir låst i en uppfattning om hur man skall vara.

– Det gäller ju för den delen också kvinnorna.

– Och bra är också om man inte alltid tar sig själv på för stort allvar, tillägger han.

I utställningens bilder och videoinstallationer bjuder alla fyra fotografer på sig själva i motiven. Särskilt kommer humorn och detta att inte alltid ta sig på för stort allvar kanske till synes i Tatu Hiltunens video "Give me fitness" där han bland annat skuttar omkring i sina black jacks på höjderna i Saariselkä där snön ännu ligger kvar och i



Snögubbe. Ur Antti Laitinens videoinstallation "Snowman".

Antti Laitinens videoprojektion "Snowman" där han som levande snögubbe med morot fastspänd på näsan låter sig täckas i en snöstorm med vetemjöl. Effektfulla är bilderna av och med Kari Soinio, naken på svarta lavafält på Island. Vid första anblicken utstrålar bilderna kraft, men lavan är vass och farlig för bara fötter. I den lurviga huden har Harri Pälviranta, förevigat rakningar under ett års tid.

Utställningen har vernissage

i dag, lördag, klockan 15-18 i Kakelhallen och kan ses till den 10 januari. I anslutning till vernissagen ordnas klockan 15.15 en diskussions där Mia Hanström och Britt Marie Tremsmar samtalat med konstnärerna.

Utställningen "Male Stuff" har fått stöd av Frame och Statens fotokonstkommission samt Mariehamns kulturnämnd.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Astrid Lindgren stod i fokus i

Lumparlands skola på fredagen. Skolan ordnade temadag inför nordiska biblioteksveckan nästa vecka då det också gått 100 år sedan Astrid Lindgren föddes.

Skolans elever var utklädda till figurer ur Astrid Lindgrens böcker och man inledde dagen med ett sångprogram där de föräldrar som hade möjlighet också kunde vara med. Sedan fortsatte man med läsning ur Astrid Lindgrens böcker parvis så att en äldre och en yngre elev läste tillsammans och efter läsningen fortsatte läsparen med att skriva tillsammans på dator.

Detta sätt att närma sig litteraturen är en liten del i projektet "Skriva sig till läsning med datorn som verktyg" som läraren Agneta Wilhelms påbörjat med sin klass och som också är en del av en kurs som hon själv går med Arne Treageton.

Lumparlands skola inleder också en liten läshörna med Astrid Lindgrens böcker och på måndag kurar man, liksom många andra skolor på Åland, gryning i klasserna med läsning av utvalda texter av Astrid Lindgren. □

En skrivkurs i Jomala

ordnar biblioteks- och kulturnämnden på Rönngården med start måndagen den 19 november. Journalisten Kiki Alberius-Forsman är kursledare. Kursen kallas "Med mina egna ord" och fortsätter under fyra måndagskvällar. Den riktar sig till den som vill ha inspiration för skrivande. Deltagarna får leka med ord och kravlöst prova på olika sätt att uttrycka sig i skrift. Inga förkunskaper behövs. Jomala bibliotek tar emot anmälningar till kursen och eftersom det är begränsat deltagarantal är det bra att höra av sig omgående, säger biblioteks- och kulturchef. Gunilla Jansson. □

Elektroniska läromedel

skall Söderströms förlag producera i en nygrundad produktionsenhet för e-läromedel. Chef för enheten är Nils Saramo, som anställdes i augusti. Finansiellt stöd till enheten ges av Svenska kulturfonden och Föreningen Konstsamfundet.

Förlaget har en långsiktig produktionsplan som sträcker sig över alla årsklasser, och som innefattar både stödmaterial, separata läroobjekt och unika e-läromedel som lätt kan appliceras på interaktiva tavlor.

Förlagets läromedelsredaktion är nu på slutrakan med läromedlet "Poks!" i finska för årskurs 3-6. Det innehåller både böcker och digitalt material och testas för närvarande i skolorna. □

Gamla hus är hennes favoritmotiv

Gamla hus hör till de favoritmotiv som Inga-Lis Johansson gärna fäster på akvarellpappret. Sjökvarteret i Mariehamn med dess båtar och skutor gillar hon också, liksom miljön kring ÅSS paviljong.

Just nu ställer hon ut på Möbemarknaden i Strandnäs i Mariehamn.



Blommor. Bland landskap, gamla hus och båtar finns också det här blommotivet.

Inga-Lis Johansson är född i Sundsvall i Sverige men hennes föräldrar kommer från Sydösterbotten och hon har själv länge varit bosatt i Kristinestad, en miljö som är rik på hennes favoritmotiv. Kattpiskargränden och många andra gamla trähuskvarter är välkända för henne.

Redan som nytexaminerad hemsyster kom hon som 19-åring till Åland och efter ett långt uppehåll är hon nu tillbaka här sedan fyra år. Hon arbetar inom äldreomsorgen med tjänst på Sunnanberg i Saltvik och är bosatt i Kvarnbo.

Miljöer

Bland motiven på utställningen kan man finna en Kvarnbomiljö, men en viss dominans av Mariehamnsmiljöer råder bland de omkring fyrtio akvareller hon ställer ut. Men här kan man också finna motiv från bland annat Ramsholmen i Jomala, från Föglö och från Kastelholm. Det är övervägande realistiska, avbildande, målningar där just motivet, miljön, är av central betydelse. Något blommotiv kan man också finna.

Inga-Lis Johansson berättar att hon målat länge och provat på olja, akryl, pastell och

även gjort grafik. Under åren i Kristinestad förkovrade hon sitt kunnande genom att delta i distansstudier vid Sydösterbottens konstakademi vid folkhögskolan i Yttermark.

Helst akvarell

Även om hon provat på olika tekniker så konstaterar hon att akvarellen passar henne bäst.

– Den får jag ut mest av, konstaterar hon.

Sin första egna utställning höll hon 1994 och sedan dess har hon visat sina målningar både i samutställningar och på egen hand. Hon har ställt ut i Stockholm, på Galleri Castor och i **Christina Schollins** Min lilla bod.

På Åland har hon ställt ut i personalutställningar på Sunnanberg, men utställningen på Möbemarknaden är hennes första helt egna Ålandsutställning.

Utställningen har ingen vinningsmedel, men kan ses till den sista november.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Ung fotokonst på Föglö



Svartvitt. Ett av Maria Sundbloms svartvita motiv.

Maria Sundblom, fotointresserad 18-åring från Föglö, håller just nu en liten utställning med tio bilder, både i färg och svart-vitt i Föglö bibliotek.

Maria går sista året i Ålands lyceum i Mariehamn där hon nu också bor under skolterminerna. Hon går på den estetiska linjen med inriktning på bildkonst.

– Jag började intressera mig för fotografi för några år sedan och köpte en digital systemkamera för ungefär ett och ett halvt år sedan, berättar Maria.

Snabbt resultat

Hon säger att hon gillar att fotografera för att det går snabbt och man ser resultatet direkt.

– Men också för att man kan leka mycket, med ljus och mörker, rörelse och stillhet, tillägger hon.

Hon säger också att hon tycker att det är intressant att

se vad som händer och hur resultatet blir.

– För det mesta är det de bilder som man egentligen inte trodde på som blir de bästa.

Föglömotiv

Motiven i hennes utställning i biblioteket varierar, det är både natur och människor. Hon berättar att hon mest fotograferat hemma på Föglö.

– På ganska många bilder är det min syster Linnea som är modell, det har bara blivit så. När det gäller motiven fascinerar jag av skuggor och speglingar.

För utställningen har Maria Sundblom nyligen fått ett stipendium från Ålands kulturfond.

Utställningen i Föglöbiblioteket kan ses under bibliotekets öppettider. Den pågår "tills vidare" uppger man på biblioteket.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466



Ställer ut. Inga-Lis Johansson med ett motiv från en favoritmiljö: Sjökvarteret i Mariehamn.

Ny bok från PQR

Bokmässan i Ålands lyceum

Storviltsjakt i Afrika

Jaktberättelser från

Stenbockens Vändkrets

Curt West

Mässpris 25 €!

Berättelser från
Stenbockens Vändkrets
Curt West



Föreläsningsserien
Röster i Norden
Ulf Teleman



norden
Nordens Institut på Åland

VÅRA BARNBARNBARN SVENSKA

Hur kommer den att låta och vad kommer den att användas till?

Ulf Teleman har varit professor både vid Lunds universitet och i Roskilde universitetscenter. Han har skrivit böcker och artiklar om svensk språkvård, språkpolitik och språkhistoria i relation till samhällsutveckling och om modersmålsinläring i skolan.

tisdag 13.11 kl. 19.00
iTiden, Elverksgatan 10, Mhmn
Välkomna - www.nipa.ax

"Där bara diset återstår av paradiset"

FÖRFATTARKVÄLL

onsdagen den 14 november 2007 kl. 19.00
i Mariehamns stadsbibliotek

Sten-Erik Abrahamsson

Catharina Gripenberg

Katarina Gäddnäs

Anders Larsson

Peter Mickwitz

Nalle Valtiala

Tom Paxal

läser ur nya och kommande böcker.

Konferencier **Leo Löthman.**

Musik av **Christoffer Isaksson.**

Servering. Fritt inträde. Välkommen!

Arr: Finlands svenska författareförening r.f.
i samarbete med Mariehamns stadsbibliotek

Nordiska biblioteksveckan

12-18 november 2007

"Kvinnan i Norden"

Kura skymning måndagen 12 november

Kura skymning genomförs för elfte året i rad. Omkring en kvarts miljon människor på ca 2000 olika platser i Norden och Baltikum samlas för stämningsfylld högläsning i novembermörkret. Årets tema är "Kvinnan i Norden" och inriktar sig på starka och modiga kvinnor och flickor. Texten som läses under Kura skymning är ur Sigrid Undsets bok "Kristin Lavransdotter".

Finströms bibliotek

Kl.18.30 Kura skymning. 19.00 läser **Inger Marie Sundblom** årets text. Inger Marie läser texten på originalspråket norska. För kvällens musikunderhållning står **Greta Sundström**.

Föglö kommunbibliotek

Kl.19.00 Kura skymning. Vi kommer att fira skymning genom att läsa årets text, vi kommer också att ha ett litet lotteri, dricka kaffe/te, tipsa om bra böcker och bara ha trevligt i stearinljusens sken.

Geta kommunbibliotek

Kl.19.00 Kura Skymning. **Sophi Elevall** läser kvällens text i Kulturarvstugan. Där är också servering.

Jomala kommunbibliotek

Kl.18-20 Kura skymning. I Vikingaåsens skola med ingång genom biblioteket. Årets text läses kl. 18.30 och **Ann-Gerd Steinby** kommer kl. 19-20 att berätta om starka åländska kvinnor i dikt och verklighet t.ex. Stormskärs-Maja och Anni Blomqvist. Kaffeservering.

Kökar kommunbibliotek

Kl.19.00 Kura skymning. Vi samlas i stearinljusens sken i Kökar grundskolas aula. **Katarina Gäddnäs-Karlsson** hälsar alla välkomna och läser årets text. Katarina läser också lite ur sin nya bok. Sångkören Kökarröster uppträder. Kvällen avslutas med att vi ser videofilmen författarporträtt med Ulla-Lena Lundberg. Biblioteks- och kulturnämnden bjuder på kaffe, saft och bullar.

Lemlands kommunbibliotek

Kl. 19.00 visar Lemlands boknämnd Karl Sahlgrens film "Vem var **Joel Pettersson**" på ungdomslokalen Valborg i Lemland. Själva filmvisningen tar en timme och därefter serveras kaffe på Lemlands bibliotek. Den som vill kan också bekanta sig med materialet i Joelhörnan. På Valborg hänger också ett antal av Joel Petterssons handmålade kulisser. Filmvisningen är ett samarbete mellan Biblioteks- och kulturnämnden och Filmfestivalen Vera.

Mariehamns stadsbibliotek

Kl.19.00 Kura skymning i samlingsrummet. **Julia Westerberg** läser årets text.

Sottungas kommunbibliotek

Kl.18.30 torsdag 15.11 Kura skymning. **Vibeke Voigt** läser årets text. Sen ser vi en kortfilm av Ben Johans med Carina Carlssons poesi. Efter det servering med hembakt!

Sunds kommunbibliotek

Kl.19.00 Kura skymning. **Knut Grüssner** och **Eivor Lindström** sjunger visor. **Berit Lindholm** läser årets text.

Program under veckan

Mariehamns stadsbibliotek

Söndag 11 november tjuvstartar vi med Barnens söndag kl. 15 i samlingsrummet. Det är "Trollet med den gula kepsen" vi får höra med Teater Allena, d.v.s. Lasse Åkerlund. Antalet platser är begränsat, så man måste hämta gratisbiljetter på barnavdelningen från måndag 5 november. FÖRESTÄLLNINGEN ÄR FULLBOKAD.

Onsdag 14 november besöker en rad finlandssvenska författare stadsbiblioteket. Det bli ett slags "minilitteraturdag" kl 19, då vi får möta Sten-Erik Abrahamsson, Catharina Gripenberg, Katarina Gäddnäs, Anders Larsson, Peter Mickwitz, Nalle Valtiala och som konferencier Leo Löthman.

Veckan avslutas **söndag 18 november** kl. 14 med ett nordiskt berättar- och bildgästspel. Tvillingbröderna Svein och Egil Nyhus från Norge kommer att berätta för oss om "To menn og en tavle" - två män och en tavla.

Under hela veckan, från måndag 12 november och till och med söndag 25 november, visas en utställning om den japanska mangas historia i musikpaviljongen, som innehåller mangaböcker samt information om mangas historia och olika mangastilar. Det ordnas även en mangaverkstad den 16 november kl.18-20 för ungdomar (ca 12-16 år) samt lördagen den 17 november kl.10-12 för lite yngre deltagare (ca 8-12 år). Verkstäderna leds av mangatecknaren Sandra Johansson, som även kommer att finnas i Mariehamns bokhandel lördagen den 17.11 kl. 12.30-13.30. Mangautställningen arrangeras i samarbete med Mariehamns bokhandel.

Lumparlands kommunbibliotek

Onsdag 14.11 uppmärksammas Astrid Lindgren 100 år med böcker och utställning av elevernas alster under veckan.

Lemlands kommunbibliotek

Utställning under veckan med alster som dagisbarn tillverkat kring årets tema.

Jomala kommunbibliotek

Utställning av alster som skolelever gjort kring årets tema.

Hammarlands kommunbibliotek

Sagostunder under veckan för dagis, frågerunda om Pippi och Ronja samt Astrid Lindgren för skolbarnen.

Övrigt program i skolor och bibliotek hittar du på www.norden.ax

Arrangörer:



FÖRENINGEN NORDEN PÅ ÅLAND r.f.

Kommunbiblioteken & Stadsbiblioteket

grattis PAPPA

Grattis på farsdag,
Pappa

Lennart

Ha en superbra dag
önskar Kristoffer,
Madelene och Sebastian



Grattis pappa och morfar

Bill

på farsdagen. Kramar
Johanna och Alexia



Kram på farsdag,
till pappa

Henka

från Moa och Maja!



Grattis bästa pappa

Krille

på farsdagen!
Kramar Alexia och
Ida



Puss på dej på farsdagen
pappa

Richard

Kramar Elliot,
Esperanza å
Ebony



En stor kram till min
pappa

Patrik

på farsdag.
Kramiz från
Evelyn



Många grattis kramar
till världens bästa
morfar

Göte

från Evelyn med
familj



Vi gratulerar världens bästa
pappa

Dick

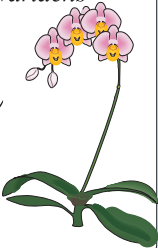
på farsdagen!
Kramar från
Bianca och Felix



Vi vill gratulera världens
bästa pappa

Janke

på farsdagen!
Kramar Janice
och Pamela



Grattis morfar

Elis

på farsdagen!
Kramar Oscar och
Walter



Många kramar till världens
bästa pappa

Frej
Heikfolk

från Amanda, Pauline,
Alexander och Max!



Massor med kramar till
världens bästa farfar

Johan
Heikfolk

från Amanda, Pauline,
Alexander och Max!



Många pussar och kramar
till världens bästa morfar

Guy
Söderlund

från Amanda, Pauline,
Alexander och Max!



Grattis till vår pappa

Magnus

på farsdagen!
Kramar William, Oscar
och Walter



En stor bamsekram till
världens bästa pappa

Kim

på farsdagen
önskar Didrick



En bamsekram till
vår pappa

Rickard

på farsdag.
Önskar Saja och
Wille



En bamsekram till
världens bästa
pappa

Folke

på farsdag.
Önskar Anna



Grattis på farsdagen Calle!
Kramar från flickorna och
Jonas

En bamsekram till
vår pappa

Robban

på farsdagen
önskar Danne,
Oscar och Macken



Vi vill gratta moffa Timo på
farsdagen! Många kramar från
Måns och Maria

Hälsningar till Morfar

Göran

och Farfar

Stig

på farsdag från Trädgårds



Grattis pappa Johnny!
Du är bäst! Kramar Viggo &
Lisa

Vi vill gratulera världens
bästa pappa

Henrik

på farsdagen!
Kramar från Sanna, Fia
och Linus



En bamsekram till
vår morfar

Folke

på farsdag.
Önskar Saja och
Wille



Grattis på din första farsdag
pappa

Micke

Älskar dej!
Kramar Ninni



Grattis till min världens bästa
pappa Edgar! Kramar från
Carolina

En hälsning till

Roger

på farsdag från Lisa,
Tobias, Carina och
Tyra



Kramar till pappa Tobbe!
Emilia, Isak och Kevin

Jag vill gratta världens bästa
pappa

Robert

på farsdagen! Kramar
från Måns



Ha en bra farsdag pappa Jan!
Önskar Anna

Grattis vill världens
bästa pappa

Eddie

Kramar från Cecilia
och Ebba



Grattis pappa på farsdagen.
Basse

Grattis på farsdag! Önskar
Doris Österlund

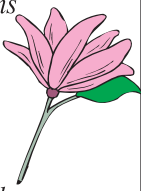
Massor med grattiskramar till
världens bästa pappa Carl på
farsdagen önskar Amanda och
Pontus

Vi vill gratulera vår pappa
och farfar Bertil Hagström
på fars dagen. Från barn och
barnbarn

Grattis till världens bästa pappa

Lauri

på farsdagen!
Kram från Camilla,
Cecilia, Ebba



Vi vill gratulera pappa Henrik på farsdagen. Önskar Netti och Jennifer

Grattis världens bästa pappa

Pontus

på första farsdagen!
Kramar från Hannes



Tusen kramar till vår pappa

Ake

på farsdagen! Kramar från Linda, Caroline & Sara



Massor av kramar och pussar till universums bästa pappa

Björn

Från Johannes och Hampus



Grattis på farsdagen

Per

Roligt att du är hemma! Vi älskar dej!
Julia och Paula



Många bamsekramar till världens bästa pappa

Björn

på farsdagen önskar Leo och Linus



Grattis världens bästa pappa

Rune

på farsdagen önskar Johanna



En bamsekram till pappa

Maynard

på farsdagen!
Kram/Marie



Vi vill gratulera vår pappa

Tor-Håkan

på farsdagen! Kramar från Niklas och Patrik



Vi vill gratulera världens bästa pappa

Thore

på farsdagen! Pussar och kramar från barnen Christine, Magnus och Thomas och din fru Marianne



Grattis på farsdagen pappa Per-Erik Palmu h/sonen Patrick

Grattis världens bästa pappa Jonny på farsdagen! Kramar från Emil, Amanda och mamma

Moffa i Kumlinge på farsdagen, puss och svansvift från Mimmi

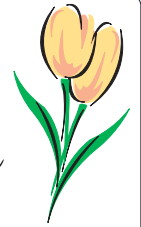
Vi vill gratulera pappa, morfar Stig Dahl på farsdagen. Önskar barn och barnbarn

Vi vill gratulera världens bästa pappa Tom på farsdagen! Kram Nicklas och Sandra

Vill gratulera pappa

Hasse

på farsdagen!
Kramar från Ann-Carolin



Vi vill gratulera världens bästa pappa

Rune

på farsdagen ! Kramar från Ida och Anton



Vi vill gratulera världens bästa moffa

Holger

på farsdagen!
Kramar från Ida och Anton



Grattis Pappa

Fredrik

på farsdagen önskar Filip, David och Elin



Puss och kram till min älskade pappa

Conny

på farsdagen önskar Ida



Grattis på farsdag till Kjell Linden och morfar Gunnar Nordström hälsar Ted

Ha den äran på farsdagen farsgåbbin! Önskar stor Åke, mellan Åke, Agnes-2:an, lill Åke & Gullock

Grattis pappa Sixten på farsdag, Kram Åsa & Åke

Grattis Morfar & pappa Gunnar (Björkö), på farsdag! Hälsar gör Åsa, Åke & Britt

Grattis till mofa Torre på farsdagen. Önskar Linus, Filip och Erika från Borgå!

Jag vill gratulera världens bästa pappa

Harry Jansén

på farsdagen!
Kramar från Giggi



Grattis mofa och fafa

Sven

i Ingå på farsdagen!
Hälsningar från barn och barnbarn på Åland



Vi vill gratulera världens bästa pappa

Leif

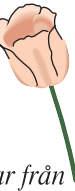
på farsdagen! Kramar från Andreas, Robin, Mathias och Tilde



Vi vill gratulera världens underbaraste pappa

Jukka Roponen

på farsdagen!!! Kramar från dina solstrålar Minna och Heidi



Grattis på farsdagen pappa, moffa och farfar

Dan Börje & Bror-Anders

Kramar från Vilma



Grattis till världens bästa pappa, Peter på farsdagen. H Johan och Alexandra

Hoppas du får en bra farsdag Kauko önskar Carina, Jani och Wilma

Hoppas världens bästa pappa får en riktigt bra farsdag önskar Wilma R

Vi vill gratulera världens bästa pappa Johan Lindström på farsdagen! Kramar från Julia och Kevin

Vi vill gratulera världens bästa moffa o pappa Ronnie på farsdagen! Kramar från Bianca, Felix och Jill

En stor bamsekram till vår härliga pappa

Göran

på farsdagen. Pussar och kramar Cecilia, Caroline & Pontus



Grattis pappa

Lolle

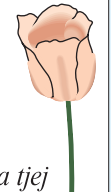
på farsdagen, kramar från Carolin



Grattis världens bästa pappa

Micke

på farsdagen.
Kramar från din lilla tjej



Massor med grattiskramar till vår älskade pappa

Kenneth

på farsdagen önskar Jonas, Madelene o Linus



Massor av kärlek till pappa

Joachim

på farsdagen.Kramar från barnen Esaias, Isabelle och frugan Heidi



Grattis pappa

Nils Franzas

på farsdag! Önskar Christina, Catarina & Fredrik



Grattis

Pappa

på "farsa" dagen, kramar från Ina, Willy och Felis



Grattis världens bästa moffa

Göran

på farsdagen önskar Alvin



Massor med grattiskramar till världens bästa pappa

Jani

på farsdagen, puss Alvin



Jag vill säga grattis till världens bästa pappa

Markus

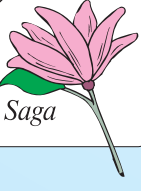
på farsdagen. Puss o kram från Tilda:-)



Stort grattis på farsdagen pappa

Mats-Johan

Många kramar från Isabelle och Saga



Miljoner busiga Farsdagsgratulationer till dig pappa

Tony

Puss o kram från gullungen Mimosa



Massor med grattiskramar till världens bästa pappa

Johan

på farsdagen önskar Dennis



Jag vill gratulera världens bästa pappa

Janne

på farsdagen!
Kram Patricia



Ha en bra Farsdag alla

Pappor





Ella Grüssner Cromwell-Morgan
Epost: redaktion@nyan.ax

vin & mat ”

Jag kände mig som vår glupska katt Bullen när vi på skoj ställde en hink med tio kilo kattmat av favoritsorten framför honom.

ELLA GRÜSSNER CROMWELL-MORGAN

Barolo på ett knäckebröd

Efter några själsförstärkande dygn i Valpolicelladistriktet där min respekt för Amaroneproduktionen vuxit, och efter att ha strosat längst strandpromenaden både vid Gardasjön och Lago d'Iseo var det med en avtrubbad känsla i kroppen som vi fortsatte bilfärden mot Asti och Alba i Piemonte. Det blev nästan för mycket skönhet som passerade min svidande näthinna som led av hjärnans ständiga uppmaning till ögat - blinka inte, du kan gå miste om någonting! Jag kände mig som vår glupska katt Bullen när vi på skoj ställde en hink med tio kilo kattmat av favoritsorten framför honom. Vår feta frejdiga frasse som normalt knaprar tills han stupar pillade i sig ett ynka litet torrfoder och somnade sedan utmattad i soffan. Det blev för mycket av det goda - för bra för att vara sant. Jag tvivlade på att något skulle kunna beröra mig igen, och allt vackert som svepte förbi bilfönstret tittade jag på lika engagerat som man slötittar på mitt i naturen på TV när inte orkar byta kanal.

Men plötsligt förändrades landskapet drastiskt. Från att ha susat fram på en välvårdad motorväg med ett och annat vinfält pryddt växande i raka linjer hamnade vi istället på ett lummtigt Siljans knäckebröd i jätteformat. Vi körde på slingriga småvägar som klättrade upp längs en kulle för att sedan flyta ner i en dal där nästa kulle väntade framför oss. Alla kullars sydsidor var fullplanterade med vinstockar som följde kullens naturliga form. Vägarna vi körde var som ett nödvändigt ont och krumbuktade sig hit och dit där det fanns plats - vinstockarnas utrymme var viktigast. Vi kröp fram till toppen av den högsta kullen i La Morra och steg ur bilen, blickade ut över landskapet och sade - ingenting. Det fanns ingenting att säga. Ord skulle bara ha slagit hål på magin. Inte ens ettåringen som nonsensbabblat hela vägen från Lombardiet sade något, han bara skälvde lätt i mina armar. Och här skulle vi bo i tre hela dygn. Tevetittareffekten var som bortbläst, det här var liveshow med berg-och-dalbanekittlingar i magen. Det här var Barååååhlo - på riktigt.

Två förtjusande fransmän med finesse

Bordeaux är nog världens mest kända vindistrikt, men det har under några årtionden fått oförskämt lite uppmärksamhet. Nya Världens kavalkad av Bordeaux-kopior har lockat konsu-

menterna med prisvärda dryckesupplevelser, men nu håller vi på att hitta tillbaka till ursprunget. Dagens vita vin är en snygg äkta vara från Graves. Louis Max är en lyckligt lottad produ-

cent som äger flera nästintill ovärderliga vinarealer i det eleganta Bourgogne. Samme man står också bakom dagens genomkologiska rödvin från Languedoc-Rousillon.

Veckans vita/Château Magence

Hur många tänker på vitt vin när man pratar om Bordeaux? Inte så många tror jag, och det kan jag nog förstå. Bara femton procent av distriktets produktion består av vita viner och jag har smakat en mängd trista, intetsägande, överprissatta vita stackare därifrån. Men sådana blekfisar kan man råka ut för överallt. Hitta rätt producent och rätt område så kan du få njuta av en riktigt välgjord Sauvignon Blanc som i lyckat partnerskap med den extratrika druven Sémillon kan mynna ut i ett fylligt och aromatiskt vin med en spännande aromer.

Det är också denna druvduett, då med Sémillon i förgrunden, som i rätt mikroklimatförhållanden kan bli angripna av den eftertraktade ädelröten och sedan pressas till ett gudomligt guldelixir i form av ädelsöt Sauternes. Varför inte prova en flaska Château d'Yquem för endast 134,20 € och avnjuta den med andakt till en crème brûlée? - en upplevelse som högst troligen leder till en stund av skälvanande geléknän och ödmjuk själasvaghet.

En aromatisk, blommig doft stiger upp ur glaset. Dofter av krusbär och svartvinbärsblad som man ofta känner i en Sauvignon Blanc finns inte i det här vinet. Istället dukas associationsbordet upp med honung, ananas, päron, mandelmassa och milkshake. Trots att vinet är helt torrt upplever jag ändå en känsla av varm, fyllig fruktsötma i gommen. En markant citrussyra ger en fräsch avslutning på helhetsupplevelsen.

Passar till: smakrika rätter av fisk och ljust kött. Locka fram smaker i vinet genom att dämpa vinets syror med något syrligt i maten.

Vin: Château Magence 2004
Druvsort: Sémillon 50 % Sauvignon Blanc 50 %
Alkoholhalt: 12 %
Producent/Vingård: Château Magence
Ursprung/klassificering: AC Graves, Bordeaux i Frankrike
Lagring: Ståltank
Förslutning: Naturkork
Hållbarhet: Drick nu eller spara 2 år
Serveringstemperatur: Runt 12 grader
Pris: 12,19 euro
Artikelnummer på Alko: 586217



Veckans röda/Château Pech-Latt

I karg jord, i ett område som hotas av extrem hetta på somrarna, skyfall och hagelskurar på höstarna och blöt snö på vintrarna - där valde denna producent att skapa en helt organisk vingård där inte ett enda kemiskt medel är tillåtet. Modigt - och tydligen väldigt lyckat eftersom firmans viner hyllas världen över. Druvorna skördas för hand, kreatur betar mellan rankorna och varje druvsort får växa på just den kulle där den trivs bäst. Att markerna var bra för vinodling visste redan munkarna på 700-talet. Området Languedoc-Rousillon i södra Frankrike har varit mest känt för massproduktion av halvtrista lantviner, men förändring är i högsta grad på gång. Den ständiga konkurrensen från Nya Världen har lett till att fler och fler producenter kvalitetssatsar och utnyttjar sina fantastiska vinmarker på ett nyvaket sätt.

Det här vinet har en sådan där oemotståndlig dramatisk svartröd färg som jag gärna skulle klä upp mig i till fest. Dofterna för tankarna till en lobby-bar på ett franskt rustikt lanthotell med äkta läderklädsel i fåtöljerna. I luften hänger en svag doft av kaffe, cigarr och marinerade cocktailbär från baren. Utanför entrén virvlar en varm vind av salvia och rosmarin förbi. Varje inandning ger en ny doftdimension och när jag i en av dem känner en vink av balsamicovinäger måste jag genast karva en stor bit av parmesanosten i kylskåpet och avnjuta den med några droppar tolvårig vinäger. Underbart - balanserat - kraftfullt - älskvärt. Missa inte detta.

Passar till: rena köträtter (gärna lamm, rådjur eller oxfilé) med örter och krämiga tillbehör. Passar också fint till lagrade ostar.

Vin: Château Pech-Latt 2006 Ekologiskt
Druvsort: Carignan, Grenache Noir, Syrah, Mourvèdre, Cinsault
Alkoholhalt: 12 %
Producent/Vingård: Château Pech-Latt
Ursprung/klassificering: AC Corbières, Frankrike
Lagring: ekfat
Hållbarhet: Drick nu eller spara 3-4 år
Förslutning: Naturkork
Serveringstemperatur: Runt 18 grader
Pris: 11,97 euro
Artikelnummer på Alko: 005714



FRÅGA ELLA

Vad ska man göra med alla vinslatter som blir över?

Sätt korken i flaskan och spara vinerna i kylskåpet. Slattarna är perfekta för matlagning, och då gör de inget om de börjar oxidera. Rött vin i köttfärssås, gryta, sås och marinad - vitt vin till pocherad fisk, skaldjurswok och fisksoppa. Du kan också göra egen vinäger av slattarna.

GÄSTKOCKEN JOHANNA KARLSSON

Veckans gästkok är Johanna Karlsson, som vi träffade i torsdagens Matruta. Hon läser till restaurangmanager i Göteborg och kallar sig själv matnörd.

Krämig champinjonsoppa, knaperstekt chorizo, salami & kycklingspett

För 4 personer
550-600 g färska champinjoner
1 gul lök
1-2 msk smör
2 svampbuljongtärningar
5 dl matlagingsgrädde, 15 %
1 dl vitt vin (eller vatten)
4 dl vatten
Ca 0,5-1 tsk vitvinsvinäger
Nymalen svartpeppar och salt efter smak (ca 0,5 tsk)
10 skivor chorizo salami (Påläggskupan)
alternativt peperonikurv i skivor eller bacon
Färsk persilja, salt och peppar
En halv röd paprika
Olja och smör
2 kycklingfiléer

Till det vita

Salt, peppar, paprikapulver samt ev. lite smulad buljongtärning

Tvätta svamparna, skiva 5-10 st och lägg undan till garneringen. Hacka lök och resten av svampen smält och fräs några minuter i en kastrull tillsammans med smöret. Häll i all vätska samt buljongtärningarna och låt småkoka ca 15 minuter. Mixa soppan slät med stavmixer och smaksätt med vinäger, salt och peppar. Låt gärna stå 5 minuter.

Hacka paprikan i 2 x 2 cm bitar och fräs med olja och smör i en stekpanna. Ta upp paprikan och stek lika stora bitar av kycklingfiléerna i samma panna. Smaksätt med salt, peppar, pap-



rikapulver samt ev. lite smulad buljongtärning. Varva paprika och kyckling på små spett.

Strimla chorizo salamin och lägg i en het panna tillsammans med den skivade svampen. Stek några minuter. Salta och peppra och blanda med persiljan.

Portionera upp soppan i 4 skålar och toppa varje skål med

salami-svampfräset och servera kycklingspett till.

Variera genom att servera en klick creme fraiche eller turkisk yoghurt i soppan och servera en god smörgås eller ett vitlöksbröd till. Variera spetten med olika grönsaker, oliver, mozzarella eller feta.

Lycka till!

Trio
gräddkanna + sockerskål
Tyndet
iittala 56€/set
Öppet Vard. 9.30-17.30, Tors. 9.30-19, Lör. 10-14



ÅLANDS LÄNGSTA FISKETÄVLING PÅ GÄDDA

SLUTRESULTAT SENIORER

1.	13.8	Lutz Höhne	117 cm	9,5 kg
2.	1.9	Bo Timonen	116 cm	12 kg
3.	26.8	Ralf Helsing	112 cm	9,0 kg

SLUTRESULTAT JUNIORER

1.	26.8	Jonas Ulrich	110 cm	8,5 kg
2.	8.6	Hampus Olin	97 cm	6,0 kg
3.	24.7	Tobias Karlsson	95 cm	6,1 kg
3.	3.7	Marcus Lund	95 cm	5,8 kg

TRÖSTPRISER: Jens Mattsson, Gun Lindman, David Brunell, Monica Bengtz.
Ettan, tvåan och trean i varje kategori samt tröstprisivinnarna kan avhämta sina priser från Nya Åland, Uppgårdsvägen 6 i Dalbo.

Vi tackar för deltagandet i Nyannappet 2007 och ser fram emot långa gäddor även nästa säsong!

I samarbete med:



Micke Björklund i ditt kök?



Vad vill du vinna? Ett tårtkalas med ballonger och konfetti, en TV-kväll de luxe tillsammans med bästa kompisarna eller en traditionell festmiddag?

Gå in på
www.aland24.ax

TÄVLA

om en festkväll för sex personer redan idag!



Vi anpassar kvällens tema efter vinnarens önskemål så alla kan delta – ung som gammal. Tävlingen pågår 10-30.11 2007

www.aland24.ax

Stöd cancerföreningens Blå Bandet kampanj - kampen mot prostatacancer -



2,50/st

Välkommen in till Nya Åland, Uppgårdsvägen 6
och köp ditt Blå Band pins.



SAMARBETSPARTNER:



åländsk JUL

Nya Ålands tematidning fredagen den 30 november

- julklappstips
- inspiration
- idéer
- mat



Stoptid för annonser: fredag 16/11

Nya Åland
Pb 21
22 101 Mariehamn

Tel 23 444
Fax 23 450
annons@nyan.ax

nyan.ax

Klä dig rätt i vinter

Den åländska vintern kan bjuda på såväl bitande kyla som regn och blåst. För den som vill fortsätta att motionera även under vinterhalvåret är det extremt viktigt att klä sig rätt, både för att upplevelsen skall bli så behaglig som möjligt och för att man inte ska dra på sig sjukdomar. Nya Åland har begett sig till Sportcenter och pratat med Denny Eriksson om vilken utrustning motionären som inte låter vintern stoppa sig behöver. Hemligheten ligger inte i att bära så många plagg som möjligt, utan i att välja rätt sorts plagg.

MARTIN PORTIN
sport@nyan.ax

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax



Pulsklocka. Finska märket Polar är ledande inom pulsklockor. Du kan till exempel mata in ålder, vikt och kön och sedan få reda på vilken puls du ska ligga på. De lite dyrare klockorna mäter med hjälp av en sändare på skon dessutom hastigheten. Priset varierar mellan 60 till 480 euro.



Nike Pegasus Plus. Detta är skon du kopplar till din iPod och sedan får upp all information du behöver om din joggingtur. En liten sändare placeras i ett speciellt fack i sulan och den mäter bland annat hastighet och totaltid. Detta kan du sedan spara till nästa joggingtur. När du uppnått ditt mål tonas musiken ned i hörlurarna och en röst berättar resultatet för dig. Priset då? Runt 100 euro beroende på modell.



Steg 1

Underställ - avlägsna och transportera

Ett bra underställ är grunden för en bra helhet. Varianterna är lika många som priserna. Men grundprincipen är hela tiden densamma: Det ska sitta tätt mot kroppen och transportera bort svetten från kroppen.

■ Sedan följer olika tips.

■ Kläderna närmast kroppen ska inte vara av bomull eftersom det suger åt sig svetten.

■ Ett underställ av ull är bra till utförsåkning, långfärds-skridkor och promenader. Det vill säga alla aktiviteter där man är aktiv en kort stund och sedan kanske kyls ner i en lift. Ullen behåller då värmen närmast kroppen.

■ Välj underställ efter aktivitet och om du svettas mycket eller inte. Desto hårdare aktivitet desto tunnare underställ. Underställ kan även användas



till andra aktiviteter än motion.

■ Priserna ligger från ungefär 30 till 100 euro.

Övrigt att tänka på

■ Mössa och vantar bör vara vindtäta och gjorda av fleece. Välj själv material utifrån aktiviteten. Återigen, hårdare aktivitet, svalare kläder. Och vice versa.

■ Använd rätt sorts strumpor och ej av bomull. För lugnare aktiviteter lite tjockare strumpor och för hårdare aktiviteter tunna strumpor med liknande material som underställ.

■ Skorna ska vara vattenavvisande och kunna andas, till exempel Gore Tex. Till promenader ska skon vara stabilare och styvare än en joggingsko. Dessutom är det viktigt att en promenadsko är helt vattentät. Skor med dubbar finns vid halt underlag.

■ Använd få plagg men bra mellanlager.

■ Använd reflex!

Stavar. För att använda stavarna korrekt ska armarnas vinkel inte vara över 90 grader och dessutom ska du ta ut stegen som en längskidåkare. Stavgång stärker rygg, axlar och triceps. Dessutom ökar pulsen. Tänk på att för inlines ska det vara speciella stavar som är något längre. Priset är från 30 euro och uppåt.

Steg 2

Mellanlager - hålla värmen

Med ett bra mellanlager slipper du ha mycket kläder på dig. Precis som understället ska ett bra mellanlager transportera svetten men även hålla värmen. Beroende på aktivitet kan mellanlagrets material variera. Mellanlagret är något tjockare än understället och behöver inte sitta så tätt mot kroppen.

■ Vanliga material är fleece och ull. Precis som med underställen används ullen för de lite lättare aktiviteterna.

■ Vid hårdare aktiviteter kan mellanlagret skippas helt.

■ Vid lättare aktivitet används ett tjockare mellanlager, förslagsvis av ull.

■ Priserna ligger från cirka 40 euro och uppåt.



Steg 3

Ytterlager - stoppa vind och väta

Med ett rejält underställ och ett anpassat mellanlager behövs det sedan bara ett ytterlager som stoppar vind och vatten. Och materialen kan här delas upp i två läger. Antingen ett material som stoppar vatten effektivt, till exempel Gore Tex, eller ett material som är mer effektivt mot vind. Återigen är det aktiviteten som får avgöra.

■ Se till att använda ett material som andas och har bra ventilation. Nu ska all svett ut.

■ Det ska vara ett material som är 100 procent vindtätt och/eller 100 procent vattentätt.

■ Devisen dyrast är bäst gäller.

■ Förböjda byxben är bra ef-



tersom inget stretar emot.

■ Priset ligger mellan 350 och 500 euro.



Nordea Bank Finland Abp

Med rätt pensionssparande kan du fortsätta med det liv du lever idag. Hela livet.

Är du beredd att pruta på din levnadsstandard under pensionsåren? Sanningen är att du kommer att vara pensionär cirka en fjärdedel av ditt vuxenliv*. Den lagstadgade arbetspensionen utgör sällan mer än hälften av din pensionsgrundande lön. Därför är det viktigt att inleda pensionssparandet så tidigt som möjligt för att säkra en tillräcklig inkomstnivå.

Ju tidigare du börjar, desto mer hinner du spara och planera för framtiden.

Spara regelbundet i en Selekt-pensionsplacering för en tillräckligt stor pension. Boka tid via vår Kundtjänst 0200 5000 (lna/msa) mån-fre 8-20 för ett samtal på vårt kontor. Du kan även teckna en Selekt-pensionsplacering via nätbanken. Läs mer om pensionssparande på adressen www.nordea.fi.

Gör det möjligt

nordea.fi

*Beräknat utgående från åldersspannet 20-80 år, varav 15 år som pensionär.

Selekt-försäkringarna beviljas av Nordea Livförsäkring Finland Ab, som säljer Selekt-försäkringarna via ombudet Nordea Bank Finland Abp:s kontor.

Nordea

Annonsera i den tidning du själv läser!

KVÄLLENS MENY

två eller tre välkomponerade rätter och ett gott vin

varmt välkomna till vår restaurang Borgå och Ari med personal

ARKIPELAG

Tel 24020 info@hotellarkipelag.aland.fi www.hotellarkipelag.com

Välkommen till Uppgårdsvägen

**ÅLANDS
PERSIENN**

Mariehamns
PERSONDATORER ab

berrolfs

- Det handlar om kvalitet -
BILCENTER

24

Nya Åland
☆☆☆

DALBO

dagen

PÅ LÖRDAG 11-14

Boka lördagen, tag vänner och bekanta med dig och kom och se vad vi erbjuder!

Krönika/Karin Erlandsson

Nu kan jag både göra köttbullar och byta däck

Jag har aldrig bytt ett bildäck. Jag vet inte ens var domkraften finns placerad i min bil. Min plan har varit att vid eventuell punktering ställa mig vid vägrenen och se snygg och hjälplös ut. Å andra sidan anser jag att män skall diska, laga mat, hämta barn från dagis och sy i knappar i lika hög grad som kvinnor gör det.

Jag inser att mitt beteende och mina åsikter inte går ihop. Om jag vill ha ett jämlikt samhälle kan jag inte använda feminismen för att tillfredställa min egen lathet. Nej, på med arbetshandskarna och fram med domkraften (bara jag hittar den). Här skall utföras jämställdhetsarbete.

Ulf Weman är en man. Det är möjligt att han är född med kunskap om muttrar och lufttryck, men mer troligt är att han tillägnat sig den kunskapen för att han behövt den. Nu behöver jag den kunskapen och Ulf blir min lärare. Han börjar med att kalla mina vinterdäck ”jävligt dåliga”. Dubbarna är obefintliga och råfflorna utjämnade. Jag har inte råd med nya.

Sedan gräver Ulf fram bilens instruktionsbok ur handskfacket. Där brukar jag förvara godis och båtreturbiljetter. Ulf berättar att han brukar läsa instruktionsboken som skönlitteratur varje gång han köpt en ny bil. Ulf har givetvis rätt. Har jag körkort och äger en bil bör jag klara av det mest grundläggande. Det finns inga ursäkter, hur snygg jag än skulle vara där vid vägrenen.

Det här fick jag klart för mig: 1. En mutterdragare med teleskopskaft är bra. Då klarar också klena kvinnor av hårt utdragna skruvar. 2. Nej, hjulen ramlar hemskt sällan av då man kör. Man skall skruva fast muttrarna i hjulen tills det tar emot, det blir lagom.



3. Skippta fingervantarna och finbyxorna. Det är smutsvänliga kläder som gäller. Sittunderlag är gosigt att ha under knäna. 4. Svårast är det att passa in det nya däcket i rätt skruvhål. Då behövs styrka och precision samtidigt. I övrigt är det bara att skruva upp och skruva i.

Domkraften visade sig vara svårast att förstå sig på. Vad är upp och ner, skall man vrida åt vänster eller höger? Bara jag fick koll på den var det enklare att byta däck än att göra köttbullar. Målet är klart definierat: sommardäck av, vinterdäck på.

Pedagog. Ulf Weman är lärare, Karin Erlandsson elev. Hela däckbytet tog mindre än en timme. Det är bara att mickla och skruva tills målet är uppfyllt. Ett litet steg för jämställdheten, men ett stort steg för mig.

Så här byter du däck själv

Rusch hos däckhandlaren och på macken och snöoväder i antågande? Allt fler lämnar in bilen för däckbyte och har aldrig bytt ett däck på bilen själv. Men det är bra att kunna också om man får punktering långt från närmaste hjälp. Nya Ålands trafik- och motorredaktör Ulf Weman förklarar hur det går till i några enkla steg.

1 Kolla lufttrycket. När du väl letat fram dina vinterdäck, och du kollat att de är i bra skick med tillräckligt mycket mönster och dubbar, lastar du dem i bilen och kör till närmaste bensinmack för att kolla lufttrycket. Rätt lufttryck för din bil finns ofta angivet på en dekal i förardörrens sida eller ram. Annars får du konsultera bilens instruktionsbok som skall förvaras i handskfacket. Ett lufttryck på 2,1 - 2,3 bar för en olastad bil är vanligast. Lastar man bilen tungt inför en resa är det skäl att öka på lufttrycket några tiondelar till på bakdäcken.

2 Plocka fram domkraft och mutterdragare. För att kunna lyfta upp bilen behövs en domkraft. En sådan, som hör till bilen, finns vanligtvis under durken i bagageutrymmet vid reservdäcket. Där finns också en mutterdragare eller hylsnyckel att lossa och dra åt hjulmuttrarna med. Andra bra grejer att ha är en extra mutterdragare med teleskopskaft så att du får mera kraft, multiolja för att hålla gängorna i skick och ett sittunderlag om du gör jobbet utomhus. Det är ju ofta kall väderlek när jobbet skall göras. Parkera bilen plant, lägg i ettan och drag åt handbromsen. Det behöver inte vara asfalt som underlag, grus fungerar också om det nu inte är alldeles för löst. Placera ut däcken. De flesta vinterdäck har en bestämd rullriktning, därför kan de bara placeras på antingen den högra, eller den vänstra sidan. Rullriktningen anges på däckssidan. OBS! Är däcken olika mycket slitna skall de bästa däcken sitta bak.



3 Placera domkraften rätt. Det är viktigt att få domkraften på rätt plats. Du lyfter ett hörn av bilen i gången så proceduren görs fyra gånger. En plåtfals löper under dörrtrösklarna, i den placeras domkraftens övre del. Veva upp den så att den kommer rätt på plats och står rätt.

Samma däck testvinnare år från år

■Det är samma däckmärken som är bäst i test varje år. Bil-tidningarna satsar stora resurser på att testa olika däck, men resultatet är i stort detsamma år från år. Det är de dyrare märkesdäcken som är bäst. Någon gång kan ett känt märke falla igenom och ett mindre känt göra ett bra resultat, men någon revolution handlar det inte om. **Dyra bättre** Tumregeln är alltså att dyra däck är bra, billiga sämre. Hur

4 Ta bort hjulsidan, lossa på muttrarna. När domkraften är rätt monterad och du vevat upp bilen lite, utan att däckets lämnat marken, skall du lossa på hjulmuttrarna. De kan ibland sitta hårt, men med en mutterdragare med teleskopkraft är det inga problem. Att sparka eller hoppa på mutterdragaren, eller ett fälgkors, är inte att rekommendera. Man kan skada både sig själv och bilen. Har du hjulsidor (navkapslar) av plast måste du förstås lossa på dem och ta bort dem innan du ger dig i kast med muttrarna.

5 Hissa upp bilen. När du lossat lite grann på muttrarna är det dags att hissa upp bilen så mycket att däckets lämnar marken. Innan du tar bort muttrarna helt och lyfter bort däckets, gunga lite på bilen och kolla att den står stadigt på domkraften. Lite gungar det, men domkraften får inte vika sig. OBS! Böj dig aldrig under bilen när den är lyft av en sådan här domkraft, det är förenat med livsfara! Däckets kan ha kärvat fast, slå eller sparka lätt i motsatta sidorna på däckets så ger det med sig till slut.

6 På med vinterdäcket. Spruta lite multiolja på bultarnas gängor så hålls de i skick och rostas inte. Lyft på vinterdäcket och passa in det så att du kan skruva på muttrarna, eller bultarna. Skruva på den korsvis, först en upptill, sedan en nertill, sedan en upptill..o.s.v. På det viset säkerställer du att däckets inte kommer snett på. Sänk ner bilen, ta mutterdragaren med teleskopskaftet och dra åt muttrarna på det bytta däckets så att de sitter ordentligt, men dra inte heller så hårt att du förstör gängorna. Sätt fast hjulsidan (om du har en sådan) och se till att du får den lilla extra öppningen där luftmunstycket sitter på däckets. Så är det bara att fortsätta på samma vis med övriga däck. Det brukar ta fem minuter per däck när man har vanan inne.



BÄST I TEST		
Märke	Pris	Återförsäljare
Continental Winter Viking 2	216,- 190,-	TB-Bilmacken Rollic/Esso/Shell
Gislaved NordFrost 5	211,- 170,80	TB-Bilmacken Nordson Import
Nokian Hakkapeliitta 5	209,- 194,80	Rollic/Esso/Shell Nordson Import

och balansering och avser däck per styck i storleken 205/55-16 och hastighetsklass T, max 190 km/h. En mindre storlek på däckets är förstås billigare. Vinterdäck är obligatoriska under månaderna december, januari och februari. Dubbdäck får användas under tiden 1.11–31.3, eller till den måndag som infaller närmast efter annandag påsk. (uw)



Råmaterial. Peter Lindberg behöver inte mycket material för att göra sina smycken. Dessutom kan materialet vara av dålig kvalitet – smyckena blir ändå vackra.



Ring. Ringarna har blivit populära. De blir så lätta och mjuka att det knappt känns som om de satt på fingret.



Armband. Förutom, som här armband, gör Peter också äggkoppar som kan vara servetteringar, halsband, ringar och ägg. Det är bara fantasin som sätter gränser för vad han kan göra.

Snidaren som slipar smycken

Äppelkvisten som bröts av i stormen blev en ring. Det påronträd som tromben i somras tog skall bli smycken.

Peter Lindberg i Mariehamn har arbetat med trä hela sitt liv och för ett år sedan startade han företaget Träbiten. Nu gör han smycken av trä och mottagandet har varit över förväntan.

– Det ligger i tiden med smycken av trä. Framför allt är de ju miljövänliga, säger Peter Lindberg.

Allt började då Peter Lindbergs fru för ett år sedan bad om en ring i trä.

Peter fick tänka till lite, att få en ring hållbar kräver planering. Då den första ringen var klar blev fruns väninnor också intresserade och ville ha smycken av trä. Så blev Peters smycken utvalda av utställningskuratorn **Stefan Lindfors** till att delta i Nipås utställning form.ax och efterfrågan lät inte vänta på sig.

– Flera konsthantverksbutiker har visat intresse.

Utställningen blev den spark i baken Peter behövde för att han skulle starta företaget Träbiten.

– Namnet har två betydelser. Dels arbetar jag med en liten träbit som annars skulle bli brasved, dels är jag biten av trä. Jag har alltid arbetat med det materialet. Istället för blommor har jag gett träarbeten åt bekanta.

Material med själ

Peter arbetar i ett snickeri sedan tjugo år och smykestillverkningen är en fritidssysselsättning.

– Det är många som tror på min idé. Miljövänliga smycken är svåra att få tag på.

Det är bara fantasin som sätter gränser för vilka smycken och föremål Peter kan göra av trä. Hans fru har till exempel genom åren fått över sextio träägg, alla gjorda av olika träslag.

– Trä har en annan själ än till exempel glas och keramik. Materialet jag jobbar med kan vara flera hundra år gammalt.

Hållbart

Peter limmar och slipar ihop sina smycken. Inget är målat och inget är svarvat.

– Hantverksprägeln skall finnas där. Känslan måste alltid göras för hand.

Ett halvt år efter att Peter fått in materialet kan han göra något av det. Processen



Båt av båt. Materialet till båthalsbandet kommer från ett skepp som sjönk utanför Geta på 1700-talet.

är lång eftersom träet måste vara torrt.

Då ett smycke är klart dränker han det i paraffinolja. Det gör smyckena hållbara.

– Hittills har jag inte fått tillbaka något trasigt smycke. De verkar hålla mycket bra. Man måste ha en stor materialkännedom för att de inte skall gå sönder.

Berättelse

Grundidén i smykestillverkningen är att varje smycke skall ha en unik berättelse.

– Jag får förfrågningar då folk tar ner träd på gården och det mesta kan jag göra något av. Jag behöver kolossalt lite råmaterial och det kan till och med vara av dålig kvalitet.

Eftersom historien hör ihop med smycket känner inte Peter av någon konkurrens från övriga världen.

– Berättelsen finns inte i Indien utan här.

Ett av de mer unika smyckena Peter gjort är ett halsband gjort av trä från ett skepp som sjönk utanför Geta i slutet av 1700-talet.

– Jag har också gjort smycken av bottenstocken till en gammal båt. De blev minnen som båtägaren gav till sina närstående.

Men de vackraste grejerna, det menar Peter att finns hemma i trädgårdarna.

– Jag kan inte riktigt acceptera att det mesta åker i braskaminen.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 470



Hantverk. Känslan måste göras för hand. Därför är inga av Peter smycken svarvade. Han slipar tills det blir perfekt.



Martin Portin
Epost: sport@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

”Jag var inte alls nervös. Jag var mer lugn än vanligt.

DOUG SHEDDEN I HUFVUDSTADSBLADET EFTER DEBUTEN
SOM FINLANDS ISHOCKEYLANDSLAGSTRÄNARE

Ansökan om Formel 1 inlämnad



Fart på Slemmern. Så här såg det ut sommaren 2006 då en Gran Prix-tävling i F2000 avgjordes på Slemmern. Nu har en ansökan inlämnats om att få ordna en Formel 1-tävling för båtar nästa sommar på samma plats. Foto: JONAS EDSVIK

MOTORBÅTSSPORT. Mariehamns seglarför-
enings motorbåtsnämnd
har inlämnat en ansökan
om tillstånd för att ordna
en Formel 1-båttävling på
Slemmern i sommar. Från
arrangörshåll är man i
nuläget tämligen förtegn
om planerna.

En av orsakerna till att de personer som står bakom ansöknings-
ningen till Mariehamns Hamn-
nämnd i nuläget inte vill prata
så mycket om tävlingarna, är att
Formel 1-båtsporten alltför ofta
förknippas och sammanblandas
med tävlingar som Poker Run.
– Det här är något helt annat.
Miljövänliga bränslen och oljor

används och kontrollen från
det internationella förbundet
är stenhård, säger man från ar-
rangörshåll.
Enligt ansöknings-
tarnas formel 1 i 42 länder, och
från arrangörshåll tror man att
en formel 1-tävling medialt skul-
le kunna ersätta PAF Open.
– Det skojiga är att finlän-

daren **Sami Seliö**, som var här
och körde en dubbelsitsig båt
ifjol, för tillfället leder formel
1-serien, säger den ur arrang-
örsgruppen som Nya Åland har
pratad med.
Även svenskt intresse finns i
sporten, då **Jonas Andersson**,
som tävlade på åländska vat-
ten i F2000-klassen för några

år sedan, nu har bytt upp sig till
Formel 1. Enligt ansökan skulle
tävlingen pågå under tre dagar
och under tiden skulle båttra-
fiken på Slemmern begränsas i
viss utsträckning. Arrangörerna
ämnar även hålla tävlingarna
fria från entréavgifter.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax

JIK:s herrar möter toppen - damerna botten

VOLLEYBOLL. Både Joma-
la IK:s damer och herrar är
i hetluften i Vikingahallen
i helgen. Damera möter
Team Gotland på söndag
och herrarna Uppsala på
lördag. Båda lagen går in
för att vinna.

Det var tänkt att Jomalas da-
mer skulle spela två division
II-matcher i helgen, men på
fredagen meddelade lörda-
gens motståndare, Stjärnfallet,
att man lämnar walk over. Det
enda motståndet JIK möter i
helgen är således seriejumbon
Team Gotland, som man spelar
mot på söndag förmiddag. Målsättnings-
ningarna inför den matchen
är solklara.

– Team Gotland som vi
möter på söndag, har vi mött
förut och där väntar vi oss en
3-0-seger säger spelande trä-
nare **Pia Saku**.

Saku förväntar sig att ha
hela spelartruppen till sitt
förfogande, och alla spelare i
laget är införstådda med att
man går för vinst i alla mat-
cher.

Toppmatch för herrarna

Jomalas herrar, som ligger
på tredje plats i division
I norra, möter serietvåan
Uppsala.

– Det står ganska mycket
på spel, säger lagkaptenen
Marcus Påvals om matchen
som mycket väl kan visa på åt
vilket håll i tabellen JIK kom-
mer att röra sig.



Nya matcher. Både JIK:s damer och herrar spelar matcher i
helgen. Här är damlaget i aktion i säsongens premiärmatch.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Även herrarna kommer till
match med fullt manskap, då
passaren **Stefan Andersson**
ansluter från Sverige. Påvals
misstänker att Uppsala är
något sämre än vad tabellen
visar, men är ändå övertygad

om att det kommer att bli
tufft.
– Det blir en bra match, lo-
var han.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax
tfn 528 462



På fall. Våsc har hittills fått nästan alla motståndare i division III på
fall. På lördag står FBC Turku på tur. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Våsc ska köra över sitt motstånd

INNEBANDY. Skall **Våscs**
herrar fortsätta att gå som
tåget i innebandyns divi-
sion III? Det är den stora
frågan när laget möter
FBC Turku hemma på lör-
dagen. Samma dag spelar
Våscs damer mot RunU,
även det hemma.

Våscs herrar toppar för tillfäl-
let division III-tabellen efter
fem vinster och en oavgjord
match under de inledande sex
omgångarna. Laget står med
en imponerande målskillnad
på 35 gjorda och endast åtta
insläppta mål, så lördagens
motståndare FBC Turku II lär
få det tufft.

– Det är jag ganska överty-
gad om. Vi ska spela riktigt
dåligt om de ska slå oss, sä-
ger spelande tränare **David**
Holmberg.

Holmberg fortsätter med att
säga att den som kommer till
matchen kan vänta sig många
mål och ett fint spel.

– Vi har goda förutsättning-

ar för att köra över dem, säger
han.

Våsc kommer till matchen
med fullt manskap, bortsett
från **Victor Börman**, vars
onda rygg gör honom till ett
frågetecken.

Var står damerna?

Våscs damer, å sin sida, möter
på lördag RunU, ett lag som
samlat en poäng mer än Våsc
men som samtidigt har spelat
en match mer än ålänning-
arna. Våscs tränare **Jan Tuo-**
minen vet inte så mycket om
motståndarna, och sätter mer
fokus på det egna laget.
– Det ska bli spännande att
se var vi står, säger han.

Tuominens förhoppning in-
för matchen är att laget skall
kunna uppnå den nivå man
höll ifjol och att man ska spela
sitt eget spel, vilket han inte
tycker att laget riktigt har lyck-
ats med under inledningen av
säsongen.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax

Mattias Wiklöf ny på Wiklöf Holding Arena

FOTBOLL. IFK Mariehamn
har gjort klart med sitt för-
sta nyförvärv inför nästa
säsong. Det är svenske
Mattias Wiklöf som har
skrivit på för två år.

Mattias Wiklöf har de senaste
säsongerna representerat Sand-
vikens IF som denna säsong
placerade sig på andra plats i di-
vision II Norra Svealand. I IFK
Mariehamns pressmeddelande
beskrivs han som en spelare
som kan spela som vänsterytter-
mittfältare och som anfallare.

IFK:s tränare **Pekka Lyyski**
beskriver Wiklöf som en stark
och snabb spelare med en bra
vänsterfot.

– Han är en annorlunda an-
fallare sett till de vi har, säger
han.

– Vi fick en jättebra bild av
honom då han var här och tes-
tränade, fortsätter Lyyski, och
tillägger att Wiklöf passar in i
IFK på många sätt.

En kuriositet är att 28-åriga
Wiklöf är ganska ny som fotbolls-
spelare. Fram till 20-års ålder
spelade han i första hand ishock-
ey. Lyyski ser därför utvecklings-
möjligheter i Wiklöf trots att han
redan är taktiskt bra.

Wiklöf gjorde den här sä-
songen elva mål för Sandviken
och säsongen före det nätrade
han tio gånger.

– Jag är jättenöjd, det här ska
bli ett stort äventyr, säger Wik-
löf själv till Arbetarbladet.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax
tfn 528 462

Två matcher för IFK-hockey i helgen

ISHOCKEY. IFK Marie-
hamns ishockey-lag spelar två
bortamatcher i helgen. På lör-
dagen ställs ålänningarna mot
PaRa som för tillfället ligger
nästast i division III-tabellen.
Laget har skrapat ihop fyra
poäng att jämföra med tio för
IFK Mariehamn. På söndagen
hårdnar motståndet då IFK
möter Rockets från Loimaa,
ett lag som spelat ihop 13 po-
äng på nio matcher, en poäng-
summa som berättigar laget
till en andraplats i tabellen.

I den första omgången av
serien slog IFK PaRa hemma
med 5-2 medan man förlora-
de knappt med två mål mot tre
i matchen mot Rockets. (mp)

Rekordstora Öspel 2009

ÖSPELEN. Öspelen, som
ordnas på Åland 2009, ser ut
att slå rekord i antalet deltaga-
re. De preliminära anmälning-
arna till tävlingarna indikerar
att omkring 3100 idrottare
kommer att gästa Åland. Då
Ålands egen trupp kommer
att bestå av cirka 200 idrottare
innebär det att det tidigare re-
kordet på 3050 idrottare från
Rhodos i somras, kommer att
slås med råge.

Det stora antalet deltagare
innebär givetvis en stor utma-
ning för arrangörerna, som
för tillfället utreder inkvarte-
ringsmöjligheterna på Åland.
(mp)

KRYSSET

NR 38

Lösningarna till krysset nr 38 vill vi ha senast **torsdagen den 22 november, kl 12.00**. Vinnarna och rätt lösning presenteras **lördagen den 24 november**. Vinster:

**Två Casinolotter i förstapris och varsin Naturlott till andra-
pristagarna.**

Sänd lösningen till Nya Åland, PB 21, 22 101 Mariehamn.
Märk kuvertet kryss 38.

Namn:.....

Address:.....

.....

.....

LÖSNING KRYSS 36

[illegible]

GRATTIS

Casinolotterna i Krysset nr 36 går till **Saga Enqvist** i Enklinge. Varsin Naturlott får **Caj Schauman** Gottby och **Conny Nordblom** Mariehamn. Priserna kommer med posten.

Nyans sudoku

Lösning på sidan 24

LÄTT

1	2	4				6	5	
8				2		3	1	9
5			8	6				7
								1
	9	1	2	8	3		6	
7	8	5		4				2
			6	1	2	8		4
6			9		4			
2	4	7	5					

Sudoku EB0116

© Bulls

MEDEL

			2		9	6		7
8	6		4				3	
		4		5				1
5	2							
		3	6	1			9	
					7			8
					8			
1			9				5	4
2		7		3			6	

Sudoku MB0116

© Bulls

SVÅR

1	6							
	5			8		4		
	2			7		8		
	7			2				3
9								5
			4	3	8			
			1		3			
8		2	9					1
							5	

Sudoku HB0116

© Bulls

[illegible]

”Nästa hus luktade stjärt. Vi var osäkra på om det var avloppet eller mäklaren. Mäklaren själv verkade inte heller veta...”

FRED FORSELL



Slutdammat. I stället för damm väntar glitter och glamour på dessa duktiga dammtraseförsäljare, Mayvor Karlsson och Mari Mattsson. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Bye bye dammtrasan, nu väntar Las Vegas

Två glada åländska damer är på väg till Las Vegas – men inte på nöjesresa. De ska på konferens för att lära sig sälja ännu mer Enjo-produkter. Detta som tack för goda prestationer. Hur mycket dammtrasor kan man sälja på Åland egentligen?

Frågan är befogad. **Mayvor Karlsson**, Mariehamn, ligger trea i hela världen i september och oktober med sin försäljning. Då är visserligen inte Australien inräknat. Men ändå. – Otroligt på lilla Åland, säger hon. Vad miljömedvetna kunderna är här!

Tillsammans med **Mari Mattsson** i Jomala Överby, som bara säljer på fritiden, beger hon sig nu på konferens i Las Vegas. För Mayvor Karlsson är det faktiskt fjärde gången hon besöker spelstaden i USA i detta sammanhang. Den 17 januari bär det av och i fem dagar ska de stanna. – På Åland används Enjo-produkterna flitigt, intygar också säljledaren **Marita Sjögren**. Faktiskt har så mycket som vartannat hushåll, 50 procent, någon form av Enjo-produkt i sitt hem.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Missa inte Rönnblom
I kväll spelar den svenska sångaren **Anders F Rönnblom** på pub Bastun – 25 år efter att han senast uppträdde på Åland.



Alla som missade hans spelning på musikfestivalen i Badhusparken sommaren 1982 får i kväll en chans till. Rönnblom har lovat att spela den konserten i repris på Bastun. Rönnblom är mest känd för sina hitlåtar ”Jag Kysste Henne Våldsamt” och jullåten ”Det Är Inte Snön Som Faller” från det tidiga 80-talet. Bob Dylan och Neil Young är tydliga förebilder. Patrik Dahlblom som har bokat konserten med Rönnblom berättat att sångaren tyckte att det var en bra morot att göra en repris på Badhusparksspelningen. – Först bokade jag honom, sedan frågade jag om han kunde tänka sig att göra konserten på det här sättet. Han tyckte att det var en bra morot, men det

Anders F Rönnblom spelar på Pub Bastun i kväll. innebär att han måste öva in fyra eller fem låtar som han inte spelat med sitt nuvarande band, berättar Dahlblom. I det nya bandet ingår tre andra veteraner. **Peter R Ericson** var med i proggbandet Mobben, **Björn Rothstein** i det gotländska progressiva bandet Miklagård. **Björn Aggemyr** ingick i Råg I Ryggen, ett hårdrockband som på 70-talet gjorde en lp som i dag har stort samlarvärde. Rönnbloms senaste skiva heter Underground Vol 1. För några år sedan gav han ut F-Box, en samling med 18 cd-skivor som innehöll det mesta han spelat in. Boxen blev gramsmisnominerad och har sålt 1.000 exemplar. (jk)

lördagsnöje

OBS Det händer

LÖRDAG 10.11

- BOKMÄSSA**
■ ■ Ålands lyceum kl 11.00-16.00.
□ 11.00. Mässan öppnar.
□ 11.15. Borghill Lindholm: Sundskarar och annat.
□ 11.30. Karin Bambeg: No-vemberljus.
□ 11.45. Nils-Olof Sundblom.
□ 12.00. Jan-Erik Berglund: Skrivakut med workshop.
□ 12.45. Krister Sundbäck: En historia – femtio foton.
□ 13.00. Eva Nyberg. Om Henrik Nylund.
□ 13.30. Kent Danielsson: Bal-laden om Bel Ols.
□ 13.50. Daniel Eriksson: När vågorna vaknar.
□ 14.10. Katarina Gäddnäs: Vitbok.
□ 14.30. Sten-Erik Abrahams-son: Stad i skugga.
□ 14.50. Mogens Lindén: Skep-pet och Lena.
□ 15.00. Sven-Olof Lindfors: Loggbok/Jerker Örjans: Sigyn.
□ 15.30. Ann-Christin Waller/Anki Wikberg: Små sommarsagor.

- DALBODAGEN**
■ ■ Dalbo kl 11.00-14.00. Olika jippon och aktiviteter hos företagen i Dalbo.

- DANS**
■ ■ Arkipelag restaurangen kl 22.30. Conny Henrix.
■ ■ Lemland Valborg kl 20.00. Bjarne Ekblom.

- FILM**
■ ■ Ålands museums film-sal kl 13.00. ”Expedition Linné” av Folke Rydén och Mattias Klum.

- SPECIALSTÄMPLING**
■ ■ Mariepark kl 15.00-18.00. Specialstämpling ”Ålands företagareförening 50 år”.

- FRISKVÅRDS DAG**
■ ■ Wiklöf holding arena kl 13.00-16.00. Konditionstest, testa ditt HB, blodsocker och blodtryck, BIA-mätning, kostråd-givning, senaste sportutrustning-en visas, stavgång, rundvand-

ring på arenan, facemapping, spa-produkter och rådgivning, info om colon hydroterapi.

- JULPAKETSINSAMLING**
■ ■ Nygatan 11 kl 10.00-14.00. Hoppets Stjärna samlar in julpaket.

- LOPPIS**
■ ■ Hammarland Hammar-bo kl 11.00-14.30. Höstloppis.
■ ■ Röda Korsgården kl 10.00-15.00. Loppis.

- MARKNAD**
■ ■ Mariehamn Torget kl 10.00-14.00. Skärgårdsmark-nad. Fisk, slaktgryn, blodbröd, sötost, bröd, hantverk, äpplen, glögg m.m.

- MUSEIGUIDNING**
■ ■ Ålands museum kl 14.00. Gunilla Nilsson berättar om sin stora skosamling.

- MUSIK**
■ ■ Pub Bastun kl 21.00. Anders F Rönnblom med band.

- MÅ BRA DAG**
■ ■ Godby Källboskolan kl 11.00-15.00. För kvinnor som lever på ett jordbruk. Prova på olika behandlingar, minga med dina jordbrukarsystrar, bekanta dej med avbyteri, företagshälso-vården, stavgång med instruktör m.m.

- NÖJE**
■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Jukebox
■ ■ Parks bar kl 22.00. Mas-ters of Rock.
■ ■ Dinos bar kl 22.00. Pound och Rock dj.

- POOLDISCO**
■ ■ Mariebad kl 18.00-21.30. Discosimning i äventyrs-badet.

- TEATER**
■ ■ Mariehamns stadshus kl 19.00. ”Stormskärs Maja”. Musikteater av Jussi Helminen efter Anni Blomqvists romansvit. I huvudrollerna Sara Henriksson och Anders Sims. Regi: Robert Liewendahl. Kapellmästare: John-Adam Sjölund.

Liewendahl. Kapellmästare: John-Adam Sjölund.

- VERNISSAGE**
■ ■ Kakelhallen kl 15.00-18.00. ”MaleStuff”. Konstnärer: Tatu Hiltunen, Harri Päiviranta, Antti Laitinen och Kari Soinio. Diskussionstillfälle kl 15.15 med konstnärerna, Mia Hanström och Britt-Mari Trensmar.

SÖNDAG 11.11

- FARSDAGSKUL**
■ ■ Mariebad kl 10.00-18.00. Dykbana, rutschbanetäv-ling och frågesport.
□ 10.00. Racing med radiostyrd båt.
□ 11.00. Gummiroddbåstäv-ling.
□ 13.00. Racing med radiostyrd båt.
□ 14.00. Gummiroddbåstäv-ling.
□ 15.00. Fridykningsuppvisning.

- RADIO**
■ ■ Radio Vega kl 19.30. Alandia Jazz. Fredrik Lindborg Quartet.

- TEATER**
■ ■ Mariehamns stadshus kl 19.00. ”Stormskärs Maja”. Musikteater av Jussi Helminen efter Anni Blomqvists romansvit. I huvudrollerna Sara Henriksson och Anders Sims. Regi: Robert Liewendahl. Kapellmästare: John-Adam Sjölund.

MÅNDAG 12.11

- CAFÉ**
■ ■ Röda Korsgården kl 14.00. Eftermiddagsbok-café. Doris Ingman presenterar ”Norrlands Akvavit” av Torgny Lindgren.

- JULPAKETSINSAMLING**
■ ■ Nygatan 11 kl 18.00-21.00. Hoppets Stjärna samlar in julpaket.

- KURA SKYMNING**
■ ■ Kura skymning firas i Norden och Baltikum och årets

tema är: Kvinna i Norden. Texten som läses är ur Sigrid Undsets bok: Kristin Lavransdotter.

- Finströms bibliotek kl 18.30. Inger Marie Sundblom läser årets text på originalsprå- ket norska. Greta Sundström underhåller.
□ Föglö bibliotek kl 19.00. Textläsning i stearinljusets sken.
□ Geta Kulturarvssstugan kl 19.00. Sophi Elevall läser årets text.
□ Jomala bibliotek kl 18.00. Textläsning. Ann-Gerd Steinby kommer kl 19-20 att berätta om starka åländska kvinnor i dikt och verklighet.
□ Kökar bibliotek kl 19.00. Katarina Gäddnäs-Karlsson läser årets text och även ur sin nya bok. Sångkören Kökar-röster uppträder. Videofilmen ”Författarporträtt med Ulla-Lena Lundberg visas.
□ Lemland Valborg kl 19.00. Karl Sahlgrens film ”Vem var Joel Pettersson” visas på ung-domslokalen Valborg.
□ Mariehamns stadsbiblio-tek kl 19.00. Julia Westerberg läser årets text.
□ Sunds bibliotek kl 19.00. Berit Lindholm läser årets text. Knut Grüssner och Eivor Lind-ström sjunger.

- NÖJE**
■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar dj.

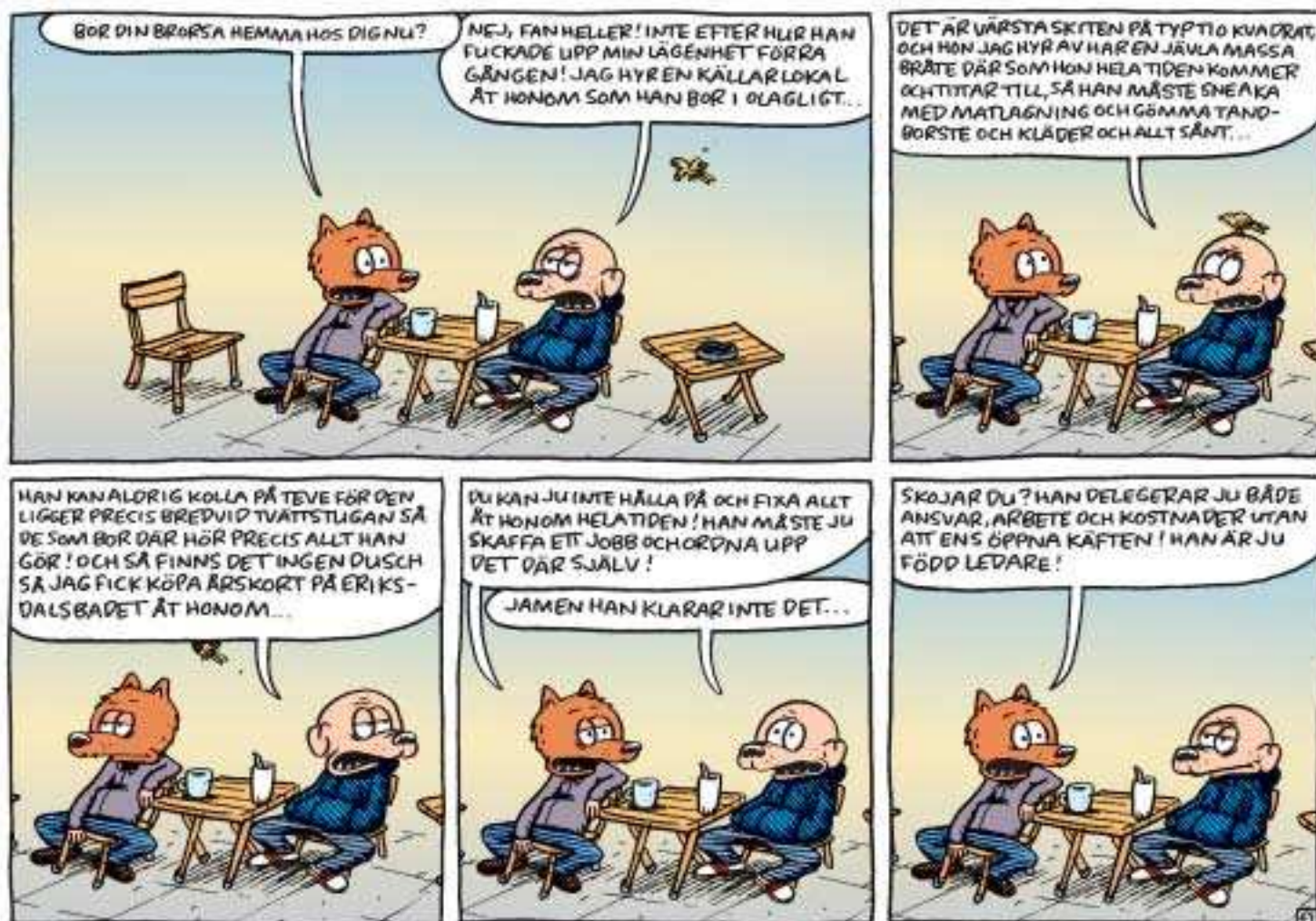
JUST NU

- LOPPMARKNAD**
■ ■ Cirkeln/Emmaus lopp-marknad, Köpmansgatan 11. Öppet måndag–fredag kl 10–17 (torsdagar till 19), lördagar 11–14.
■ ■ Emmaus byggretur, Skogshyddsvägen 7. Öppet måndag–fredag kl 8–16.
■ ■ Antikvariat Pierre, Köp-mansgatan 11. Öppet mån-dag–fredag kl 10–17 (torsdagar till 19), lördag 11–14.
■ ■ Möbelreturen/Katapult, Skogshyddsvägen 7. Öppet tisdag-fredag kl 9-16.

NYANFAJTEN					
	Fem	Fyra	Tre	Två	Ett
På vita du-ken. En film.	Bl.a. Diane Keaton, Al Pacino och Robert Duvall med-verkar.	Baserad på en roman av Mario Puzo.	Inspelad 1972, anses vara en av världens bästa filmer.	Ett känt citat är ”I’m gonna make him an offer he can’t refuse”.	Marlon Brando spelar huvudkarak-tären Don Cor-leone.
På bordet. En dryck.	Lagringstiden innan konsumtion är ca ett år.	Nejlika, kardemum-ma, ingefära och potatis är vanliga ingredienser.	Finns både med och utan alkohol.	Märket Blossas se-naste årgång lan-serades i veckan.	Dricks ur små kop-par med mandel och russin.
Åland. Ett företag.	Den kontrollerade upplagan har de senaste åren minskat till 10 355 exemplar.	Koncernen har 84 anställda.	Vd är Dan-Johan Dahlblom.	Grundades 1891 av Julius Sund-blom.	Huserade länge i ett gult hus på Strandgatan.
Biologi. Ett djur.	Kärleksgudinnan Bast i egyptisk mytologi avbildas som detta djur.	Härstammar från en grupp vilda exemplar i Främre Orienten för ca 10000 år sedan.	Kan springa 50 km/h, men bara kortare sträckor, vid t.ex. jakt.	Nära släkt med bl.a. leopard och tiger.	Kommunicerar med människor ge-nom jamning.
Historia. En person.	Grundade städerna Tammerfors (1779) och Östersund (1786)...	...samt Svenska Akademin.	En av Sveriges mest kända kungar.	Sköts i ryggen av Jacob Johan Anck-arström...	...på en maske-rad i operahuset i Stockholm den 16 mars 1792.

MARTIN KELLERMAN

ROCKY



ZITS

BY JERRY SCOTT AND JIM BORGMAN



FRED

LÖRD.

FRED FORSELL/LÖRDAGSKRÖNIKA

Snopet

Det krävdes inte mer än ett husköp för att alla mina "fina värderingar" skulle rasa ihop som ett korthus på ett hem för Parkinsonpatienter.

Jakten på ett eget boende förde mig otäckt snabbt ner till samma moraliska nivå som Hitlers bödler, telefonförsäljare och katolska präster med en förkärlek för gosskör (och då snackar jag inte om musiken).

För redan vid den första husvisningen glömde jag allt min mamma och pappa har lärt mig om fördomar (ska man inte ha) och gott uppförande (ska man ha).

Jag inledde med att stirra ut mäklaren - han var nämligen tolv år gammal. Högst. Hans röst skar sig när han hälsade oss välkomna. Han svettades och hade besvärande rodnader på halsen. Det var, insåg jag, den finliga killen från The Simpsons.

Och så var det huset förstört.

"Han har acnat ner hela nedre våningen - du såg väl hudflagorna i badkaret", väste jag till Josefin, sambo och medcyniker, när vi flydde fältet.

Vid nästa visning konfronterades vi med sexmaskinen Kent: en oljig mäklare med uppknäppt skjorta, fet guldkedja och bakåtslickat, svartfärgat hår.

"Välkomna", sa Kent och stirrade på Josefin. "Ni kan gå och lägga er och vänta i sovrummet så ska jag hämta massageoljorna", sa han... inte, men orden hade passat perfekt i hans mun.

Huset kändes dessutom som en riktig Slitzgrotta. Killen som bodde där måste ha varit ungarl deluxe. Och Kent svassade omkring som en vandrande erektion och flinade menande.

Vi kände oss tvungna att duscha direkt efter den visningen.

Nästa hus luktade stjärt. Vi var osäkra på om det var avloppet eller mäklaren. Mäklaren själv verkade inte heller veta, och hans ledsna ögon skvallrade om att han hade gett upp hoppet redan innan vi tagit av oss skorna.

Han försökte inte ens sälja kåken till oss.

Visning efter visning fortsatte i samma stil. Allt var fult. Mäklarna också. Till slut tappade jag hopp, om-döme och hyfs. Började gräva i folks garderober och håna deras inredning: "Åh herregud. De här tigger ju om ett epilepsianfall. Vilka vansinniga tapeter. Det ser ut som om en färgkarta har fått vinterkräksjukan över hela deras hus. Och varför har de ett tält på balkongen - jäså, det var ett par gigantiska tresor. Åh, då begriper jag plötsligt den förstärkta toalett-stolen."

Och så höll det på. Både jag och Josefin mädde nog lite dåligt i själen av att rota runt i folks hus och sen småhåna deras smak efteråt.

Vi hade nästan gett

upp - men så hittade vi Huset. Det var perfekt för oss. Paret som bodde där skulle skiljas (möjligen på grund av utdragen renovering, tack för det!) och måste genast flytta.

Allt gick så snabbt och plötsligt var det bara säljarnas underskrifter på ett papper som saknades.

Men de dröjde. Och dröjde.

Dagarna gick och en viss oro började infinna sig.

"Du tror väl inte... att de har försonats? Att de inte ska skiljas trots allt?" viskade jag oroligt i Josefins öra en sömnlös natt.

"De skulle bara våga", viskade hon tillbaka och så fnissade vi.

Ja. Vi fick huset. Och vi kommer antagligen att hamna i helvetet.

Men vi kan i alla fall invänta skärselden på 147 kvadrat med nyrenoverat kök.



► LEDIGA PLATSER



www.kraftnat.aland.fi

Ab har systemansvar för el i landskapet Åland med balansansvar för Åland och ansvar för reservkraften. Bolaget har 11 anställda och omsatte 5,5 miljoner euro 2006. Bolaget har sitt kontor i kvarteret ITiden, Elverksgatan 10.

Vi behöver förstärkning på underhållssidan och söker en

elmontör

som skall delta i drift, underhåll och reparation av bolagets anläggningar och utrustning. Beredskap kan komma att ingå i tjänsten. Kärkort erfordras. Lön enligt avtal.

Vi söker dig med elektrikerutbildning samt arbetserfarenhet.

För tjänsten gäller att arbetserfarenhet på elkraftområdet och högspänningspraktik är meriterande, men inget direkt krav.

Vill du veta mer är du välkommen att att höra av dig till: Jan Kahlroth, 018-539252 eller Peter Seinius, 018-539262.

Välkommen med din ansökan med CV/meritförteckning **senast 23 november 2007 klockan 16.30** till Kraftnät Åland Ab, Pb 71, AX-22101 Mariehamn.



LANTMÄTERIVERKET

För handläggning av nedannämnda fastighetsförrättningar och i samband därmed eventuellt rågång hålls efternämnda sammanträden. Till dessa sammanträden kallas sakägare och rågrannar samt innehavare av servituts , arrende och annan nyttjanderätt. Sakägares frånvaro utgör dock inget hinder för verkställandet av förrättningarna.

JOMALA KOMMUN
Onsdagen den 21.11.2007 kl. 9.00 på Ålands lantmäteribyrå inlösen av tillandning jämlikt 60 § FBL och överf. till Rödstrand 4:18, sökande Sven-Erik Johnsson, Rödklint 4:28, sökande Howard Mattsson, Wästerstrand 4:27, sökande Dennis Mattsson, i Hammarudda och Djurvik byar, till vilka byar tillandningen hör. FNR 2006-200984.

SUNDS KOMMUN
Onsdagen den 21.11.2007 kl. 13.30 på kommunkansliet i Björby, vilken gäller inlösen av tillandning av enheten 771-412-876-2 och överf. till Ekebacken 2:138 i Kastelholms by. Sökanden är Astrid Ek. FNR 2007-254778.

Onsdagen den 21.11.2007 kl. 14.30 på kommunkansliet i Björby, vilken gäller inlösen av tillandning av enheten 771-404-876-3 och överf. till Sundsvik 2:14 i Brändbolstad by. Sökanden är Torolf Gustafsson. FNR 2006-201061.

ECKERÖ KOMMUN
Fredagen den 23.11.2007 kl. 10.30 på kommunkansliet i Eckerö. Försättningssammanträdet för vägförrättning enl. Lagen om enskilda vägar för klarläggande av vägfrågan gällande den s.k. Marholmsvägen i och i samband därmed eventuell ägoregleringar m.m. i Kyrkoby. Begynnelsesammanträdet hölls den 16.8.2007 på ansökan av Hans och Annette Andersson. Vid förrättningen kommer att handläggas vägens sträckning och därmed samhängande frågor. Oavsett ansökan kan samtliga till vägen sammanhängande frågor och ärenden behandlas och avgöras. FNR 2007-218477

FINSTRÖMS KOMMUN
Tisdagen den 27.11.2007 kl. 9.00 på kommungården i Godby, vilken gäller styckning på Småslätarna 1:31 och inlösen av tillandning av dels enheten 60-424-876-1 och överf. till outbrutet område M605 av 1:31, samt stiftande av väggrätt i Ämnäs by. Sökanden är Jörgen Sandell och Jeanette Nordberg. FNR 2006-195876.

Tisdagen den 27.11.2007 kl. 11.30 på kommungården i Godby, vilken gäller inlösen av tillandning av enheten 60-876-3-0 och överf. till Bartsgård 4:13 i Bartsgård by. Sökandena är Elinor och Hans Lundberg. FNR 2007-236234.

Tisdagen den 27.11.2007 kl. 11.30 på kommungården i Godby, vilken gäller styckning på Bartsgård 4:13 och inlösen av tillandning av enheten 60-876-3-0 och överf. till outbrutna områdena M603, M604 och M605 av 4:13 samt överf. till Kristinelund 4:15 i Bartsgård by. Sökanden är Conny Lehtinen (M603), Jonna Sundström (M604), Boris Lundberg (M605), FNR 2006-209709, och Kristina och Boris Lundberg (4:15). FNR 2007-236252.

Förrättningsingenjör
Nils-Erik Bäckblom, tel. 040 868 6414
Egentliga Finlands lantmäteribyrå/Åland

Refugen vid Lillängsvägen

■ **Vem är du** som konstruerat övergången vid Lillängsvägen?

Är det verkligen möjligt att någon så klandrig är anställd av Mariehamns stad?

Det är en del av Mariehamns befolkning som bor där och betalar skatt och som via skatten väntar sig litet service som till exempel snöplogning, men det är näst intill omöjligt att svänga norröver med en större bil utan att köra på refuger alternativt trafikdelare.

Hoppas att tekniska verken är välförsett med olycksfallsförsäkringar för att täcka alla kostnader som denna malplacerade vägövergång kommer att förorsaka.

Man behöver ju inte precis vara någon olycksprofet för att kunna konstatera att den som tänkt ut detta behöver tänka om. Det finns många ställen som likt detta kommer att förorsaka problem.

Alla ni som tycker att Mariehamn borde växa litet till med bland annat turistsatsningar och byggnation för fastboende befolkning i denna bostads-



bristens Mariehamn, tänk om alla ni också skulle försöka påverka.

Och om turismen växer: Alla eller nästintill alla har bil och flaskhalsarnas antal ökar. All trafik från södra förorten skall ledas ut över Västernäs med trafikproblem som följd.

Jag tror att trafikidkarna, såsom taxi, bussbolag, lastbils-gare, ambulans och räddnings-

verk nog kan (om man vill) få bort alla trafik hinder. Här är strejkvapnet bra att använda, ingen trafik förrän alla flaskhalsar, bumpers, små och trånga rondeller är borta samt att gator som i dag är enkelrik-tade öppnas för trafik i båda riktningarna.

Antikorrupption

Övergångsstället är byggt för att öka säkerheten vid gång- och cykelpassager över Östernäsvägen. Som underlag ligger den av stadsfullmäktige nyligen antagna generalplanen, stadens trafiksäkerhetsprogram och en godkänd gaturitning samt ett initiativ från boende i området om trafiksäkerhets-

befrämjande åtgärder på den aktuella platsen.

Enligt generalplanen är Östernäsvägen en lokalgata norr om Lillängsvägen och trafiken från Lilläng till centrum skall därför i huvudsak styras mot Västra Ytternäsvägen. Planeraren har varit medveten om att en högersväng norrut mot Östernäsvägen blir mindre bekväm än tidigare, men de som väljer att åka genom Östernäs kan även i fortsättningen göra det. Avslutningsvis vill jag konstatera att det inte blir någon skillnad i servicen till området. Plogningen arrangeras så att plogbilen inte behöver svänga norrut på väg ut från Lilläng.

Kai Söderlund
teknisk chef

Ömsen bör gå vidare!

■ **Jag tycker** absolut att Ålands Ömsesidiga skall gå vidare med Viper-fallet. Det har inte gått rätt till nu. Det var dumt av åklagaren att dra tillbaka överklagandet.

Jag är så trött på hur det

går till här på Åland. Det verkar som att om man känner rätt folk så kan man göra precis som man vill. Så får det inte vara, så jag tycker Ömsen skall gå vidare!

Förbannad

► LEDIGA PLATSER

PROJEKTANSTÄLLNING

Vi söker SÄLJARE/ INTERVJUARE till samtliga kommuner på Åland.

Vi erbjuder Dig:
- skolning för arbetet
- ett trevligt jobb i skärgården
- goda förtjänstmöjligheter.

Vi förväntar oss att Du:
- är glad och utstrålkad
- har tillgång till bil.

God lokalkännedom är en fördel men inget måste.
Ring Britt-Marie Ljungdahl 050 4368 000 eller Dan Nylund 050 9170 501



► LEDIGA PLATSER

Andelsbanken för Åland – enda banken helägd av ålänningarna, 33 anställda, 3.995 ägarkunder.

Vi har byggt om våra lokaler och förnyat vår organisation och söker nu en ordinarie

medarbetare till vår kundinformation

Du kommer att bli spindeln i nätet och ansvarar för att vår kundbetjäning fungerar.

Vi förväntar oss att du

- är en serviceinriktad person som trivs med människor och har en positiv inställning till kundbetjäning
- är intresserad av bankbranschen och dess verksamhet
- har initiativförmåga
- har datavana

Till vårt kontor i Godby söker vi en ordinarie kontorsföreståndare

Kontoret har två anställda och erbjuder våra kunder full bank-service.

Vi förväntar oss att du

- har merkantil utbildning
- är service- och säljinriktad
- gärna har erfarenhet av bankarbete
- har initiativförmåga
- ej är rädd för att ta ansvar

Tjänsterna tillträds enligt överenskommelse

Ansökan med CV samt löneanspråk skickas till Andelsbanken för Åland, Pb 34, 22101 Mariehamn eller per epost till rosita.backman@op.fi senast måndagen den 19 november 2007.

Närmare upplysningar ger Rosita Backman per tel. 018-633 312 tisdag–torsdag.



ANDELSBANKEN FÖR ÅLAND

► SÄLJES



ECKERÖ KOMMUN

Kommunfullmäktige i Eckerö

sammanträder

i Kommungården i Överby torsdagen den 15 nov. 2007 kl. 19.00

Marie Löfström
Kommunfullmäktiges ordförande

► MÖTEN

Lokalavdelningarnas

HÖSTMÖTEN

med stadgeenliga förhandlingar

Liberalerna i Sund onsdagen den 14 november kl. 19.00 i Sunds skola

Liberalerna i Geta måndagen den 19 november kl. 19.30 på Furulund

Alla välkomna!



SJÄLVSTYRELSEPARTIET FÖR HELA ÅLAND
liberalerna

LÄTT

1	2	4	3	9	7	6	5	8
8	7	6	4	2	5	3	1	9
5	3	9	8	6	1	2	4	7
3	6	2	7	5	9	4	8	1
4	9	1	2	8	3	7	6	5
7	8	5	1	4	6	9	3	2
9	5	3	6	1	2	8	7	4
6	1	8	9	7	4	5	2	3
2	4	7	5	3	8	1	9	6

MEDEL

3	1	5	2	8	9	6	4	7
8	6	2	4	7	1	9	3	5
9	7	4	3	5	6	2	8	1
5	2	1	8	9	3	4	7	6
7	8	3	6	1	4	5	9	2
4	9	6	5	2	7	3	1	8
6	5	9	7	4	8	1	2	3
1	3	8	9	6	2	7	5	4
2	4	7	1	3	5	8	6	9

SVÅR

1	6	8	2	9	4	5	3	7
3	5	7	6	8	1	4	9	2
4	2	9	3	7	5	8	1	6
6	7	4	5	2	9	1	8	3
9	8	3	7	1	6	2	4	5
2	1	5	4	3	8	6	7	9
5	9	6	1	4	3	7	2	8
8	4	2	9	5	7	3	6	1
7	3	1	8	6	2	9	5	4

TV-programmet

lördag 10 november

1

9.00 Bolibompa [44045]

10.00 Karamelli [6861]

10.30 Sagoträdet (R) [9173671]

10.45 Pi (R) [7068590]

11.00 Rekordbyrå (R) [69590]

11.15 Hjärnkontoret (R) [9105107]

11.40–12.05 Grand prix (R) [9292687]

12.25 Plus (R) [711749]

12.55 Mitt i naturen (R) [187768]

13.25 Ståupp (R) [1038744]

13.50 Centralskolan (R) [8118045]

13.55–14.45 Direkt: Alpint: Världscupen Levi [1383229]

15.00 Kobra (R) [8687]

15.30 Andra Avenyn (R) [1774]

16.00 Andra Avenyn (R) [2403]

16.30 Andra Avenyn (R) [3300]

17.00 Uppdrag granskning (R) [64861]

18.00 Doobidoo (R) [79749]

19.00 Bolibompa [3126]

19.00 Bolibompahelg [81942]

19.05 Disneysdags [398687]

20.00 Hej rymden! [671]

Svensk komediserie från 2007.

Del 3 av 10.

20.30 Rapport [46861]

20.45 Sportnytt [1729497]

21.00 Svensson, Svensson [923]

Svensk komediserie från 2007. Del 8 av 13. Vivalla fyl-ler 100 år. och det ska firas. En staty ska byggas.

21.30 Babben & co [29720]

Svensk pratshow. Del 8 av 13.

22.30 Brottskod: Försvunnen [45584]

Amerikansk kriminal-
serie från 2006. Del 9 av 24. Watch over me. Eric Hayes
slussar över barn till foster-
hem eller barnhem. Plötsligt
är han spårlost försvunnen.

23.10 Out of practice [6020861]

Amerikansk komediserie från
2005. Del 7 av 22.

23.35 Christine försvinner (R)
[1972687]

Dansk novellfilm
från 2006 av Kaspar Munk.

0.05 Rapport [1365072]

0.10 Örnnästet [7861817]

FILM Amerikanskt krigs-
drama från 1969. I rollerna:
Richard Burton,
Clint Eastwood, Mary Ure.

2.40 Maggies nya liv (R)
[4873169]

3.30–8.00 SVT24 [65143053]

2

9.10 Zapp Europa (R) [2142215]

9.40 Gunnels gröna (R) [3739861]

10.10 Go'kväll (R) [4035126]

10.55–12.00 Direkt: Alpint: Världscupen Levi [21915300]

12.05 Fråga doktorn (R) [765861]

12.45 Perspektiv (R) [3123497]

13.05 Grosvold (R) [1980749]

13.50 Vem håller i kopplet? (R)

14.10–16.45 Direkt: Ishockey: Sverige-Tjeckien [16368671]

16.55 Närbild (R) [8465887]

17.25 Emigranterna (R) [65949]

17.55 Dokument inifrån: Klimaträddarna (R) [8818749]

18.55 Helgmålsringning [9423039]

19.00 Aktuellt [44923]

19.15 Landet runt [217213]

Veckokrönika. Del 14 av 21.

20.00 Livet som stjärna [93213]

Kanadensisk ungdomsserie.
Del 12 av 13. Jude är nästan klar
med sin cd.

20.25 Livet som stjärna [131229]

Kanadensisk ungdomsserie.
Del 13 av 13. Det har varit en
lång märklig resa för Jude Har-
rison.

20.50 7:35 de la manana
[4861039]

Baskisk kortfilm från 2003.

21.00 Tema: Tondöv [55045]

En kväll om att sjunga.

21.01 Young at heart [100080738]

Dokumentär. I New England
finns en kör med en snittålder
på 80 år. Stephen Walker följer
kören i sex veckor.

22.00 Aktuellt [55652]

22.15 Tema: Tondöv [9209478]

Pernilla Månsson Colt samtal-
ar med gäster i studion. Bredbild.

22.30 Gosskören [1075478]

FILM Franskt drama från 2004.
Det är i slutet av fyrtioalet och
musikläraren Clément Mathieu
kommer ny till en ungdoms-
vårdskola på den franska
landsbygden. Han bestämmer
sig för att låta eleverna uppleva
musikens kraft genom att starta
en kör. Bredbild. I rollerna: Gé-
rard Jugnot, François Berléand,
Jacques Perrin.

0.05 Häftig och begeistrad (R)
[1235817]

Norsk dokumentär
från 2001.

1.50 Musikbyrå (R) [4576362]

2.20–3.20 The wire (R) [9952091]

3

7.30 Lilla huset på prärien [912346]

8.30 Winx club

9.00 Sabrina [888861]

9.30 Kids Choice Awards (R)

10.30 Ett geni i familjen

10.55 Ett geni i familjen [4913039]

11.25 Scrubs [5965213]

11.55 Scrubs [1528590]

12.25 All of us [907565]

12.55 All of us [453774]

13.25 Memento [7577749]

13.50 Kitchen confidential
[497923]

14.15 Sjukhuset (R) [625720]

14.45 Sjukhuset (R) [733251]

15.15 Sjukhuset (R) [8577774]

15.45 Sjukhuset (R) [8492039]

16.15 Fab 5 [1517294]

17.05 Från koja till slott (R)
[577768]

18.00 Lyxfällan (R) [874213]

19.00 Grannfejden (R) [327720]

20.00 Man lever bara två gånger **FILM** [5388039]

Brittisk action
från 1967. En mystisk farkost
fångar upp bemannade rymd-
farkoster i jordens omlopps-
bana och man misstänker
att ett tredje världskrig är på
väg att bryta ut. James Bond får
uppgdraget att stoppa hjärnan
bakom de ondskefulla pla-
nerna. I rollerna: Sean Connery,
Akiko Wakabayashi, Tetsuro
Tamba.

22.30 Sing a long [982671]

Svenskt nöjesprogram.

23.30 Extra extra! [501720]

Svensk underhållning. Del 9
av 10.

0.00 Layer Cake [424695]

FILM Brittiskt drama från
2004. Den namnlöse knark-
langaren XXXX ska genomföra
det som borde bli hans sista
affär i London. Just som XXXX
är beredd att dra sig ur spelet
får han av Jimmy Price, bossen
i denna speciella undre värld
två uppgifter som han måste
utföra. I rollerna: Daniel Craig,
Sienna Miller, Tom Hardy.

2.00 Jackie Chan: Who am I?
[32463701]

FILM Kinesisk action från 1998
med Jackie Chan, Michelle
Ferre, Mirai Yamamoto.

4.05 Jamie Kennedy [5742188]

4.30 Home and away [8703633]

4.55 Home and away [8574184]

5.20–6.05 Ricki Lake [6162184]

4

7.00 Barnprogram [74729403]

7.00 Lazy Town
(R) [342039]

7.30 Koalabröderna (R) [5973565]

7.40 Elias (R) [4587774]

7.50 Dora (R) [8261229]

8.15 Postis
Per [5348403]

8.30 Boblins
(R) [4579316]

8.45 Trollz
(R) [8699958]

9.10 Pokémon
[7552720]

9.30 Staraoke (R)
[4486652]

9.40 Jonson & Pipen
[5064519]

9.59 Nyhetsmorgon lördag
[414549478]

12.30 Äntligen hemma (R)
[417942]

13.30 Sverige i veckan [143720]

14.00 CBS 60 minutes [9097749]

**14.55 Solstorm – bakom kulis-
serna (R)** [948687]

15.20 Supernanny (R) [6039687]

**16.20 Astrid Lindgrens Små-
land (R)** [4398565]

Svensk do-
kumentär.

**17.15 Pippi Långstrump
på de sju haven** [2036805]

FILM Svensk familjefilm från
1970. I rollerna: Inger Nilsson,
Maria Persson, Pär Sundberg.

18.55 Keno [4698768]

19.00 Trav: Vinnare: V75

20.00 Nyheterna [796861]

20.20 Vädret [2350590]

20.30 Postkodmiljonären

**21.00 Deal or no deal – med lot-
todragningen** [969720]

22.00 Freaky friday [435872]

FILM Am komedi från 2003.
Tess och hennes 15-åriga dot-
ter byter kropp med varandra.
I rollerna: Jamie Lee Curtis,
Lindsay Lohan, Mark Harmon.

23.00 Nyheterna och vädret
[324213]

23.15 Freaky friday, forts
[4883126]

0.10 K-Pax [4538922]

FILM Amerikansk science
fiction från 2001. I rollerna: Jeff
Bridges, Kevin Spacey, Mary
McCormack.

2.25 Flykten från Alcatraz
[30485527]

FILM Amerikansk action från
1979. I rollerna: Clint Eastwood,
Patrick McGoohan, Roberts
Blossom.

4.15 Blow dry [4137169]

FILM Brittisk dramakomedi
från 2001. I rollerna: Alan Rick-
man, Natasha Richardson, Josh
Hartnett.

5.45 Lättlagat (R) [6220362]

6.10–6.35 Lättlagat (R) [3934121]

FST5

14.40 Obs

15.10 Ronja Rövardotter **FILM**

Svenskt familjeäventyr
från 1984.
I rollerna: Hanna Zetterberg,
Dan Håfström.

17.10 Kryddhulta

17.45 Uteliv (R)

Pärlor från året som gått. Vi
åker till den ryska gränsen för
att möta vilda björnar på nära
håll. Programledare: Göran
Palm. Repris från 5/11.

18.15 Tv-nytt

18.25 Sportnytt

18.30 Zon5: Paffabriken

Hela livet är en improvi-
sation, men vilka är bäst,
flickorna eller pojkarna? Pro-
gramledare: André Storfors,
Sofia Wredlund.

19.00 Saltön (R)

Svensk dramaserie. Del 2 av 4.

20.00 Tv-nytt

20.10 Sportnytt

20.20 En Noman i Pakistan (R)

Den norsk-pakistanske jour-
nalisten Noman Mubashir tar
oss på en resa till kontraster-
nas Pakistan. Del 3 av 7.

20.50 Ratatosk

Kulturmagasin. Upplevelser,
upptäckter och tankar.

21.20 101 Reykjavik **FILM**

Isländsk komedi från
2000. Hlynur, 34 år, är frivil-
ligt arbetslös och fortfarande
bosatt hemma hos mamma.
I rollerna: Victoria Abril,
Hilmir Snær Guðnason,
Hanna Maria Karlsdóttir.
Regi: Baltasar Kormákur.

**22.45–23.35 Live från Abbey
Road (R)**

Brittisk musikserie.
Vi besöker den berömda in-
spelningsstudion Abbey Road
i London. I varje avsnitt med-
verkar tre bemärkta artister
eller band som pratar om, och
spelar, sin musik. Del 5 av 12.
The Feeling, Gnarl's Barkley,
The Killers.

Se
det
med
egna
ögon!

På webben och IPTV

www.24.ax

TV ÅLAND
INFOKANALEN

Ars longa

”Konsten består”. Och visst hörs
det lite finare när det sägs på latin!
Men den bedtående åländska konsten
finns inte på Åland just nu, den är
på språng. Tv Åland berättar var.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ

9.00 Kulturen. Repris av måndagens,
tisdagens och onsdagens Kulturen.

9.45 Musik. **10.00** Gröna fingrar.
Programledare: Uffe Andersson.
Repris från onsdagen. **11.00** Musik.

12.00 Firmabilen. Repris från tisdag-
en. **13.00** Veckans gäst. Program-
ledare: Tom Wiklund. Repris från
fredagen. **14.00** Pensionärstimmen.
Ett program producerat i samarbete
med Norra Ålands pensionärsfören-
ing. Repris från måndagen. **15.00**
Min musik. Programledare: Anders
Hallbäck. Repris från tisdagen.

16.00 Psalmsångscafé. Program-
ledare: Ann-Christine Karlsson. 20
årsjubileum. **17.00** Jazz med Wal-
lers. Programledare Ann-Christin och
Kurt Waller. Repris från 04.11.07.

18.00–19.00 Musik. **5.30** Musik.

Se det med egna ögon!

www.24.ax

8.00 Tv-nyheter

8.05 En fascinerande värld:
Det vilda Europa

9.00 Tv-nyheter

9.05 Loppis

10.00 Tv-nyheter

10.05 Lördagssällskap

10.45 De makthavande

11.00 Tv-nyheter

11.05 Prima

11.50 Hemhamnen

12.30 Basaren: Mundo

12.40 Basaren: Min mommo,
fammo och fammo

13.00 Tv-nyheter

13.05 Nyheter på teckenspråk

13.10 Ettans dokumentär:
Voikkaa

14.15 Ilona Rauhala

14.45 Familjen Serrano (R)

16.00 Sjukhuset i Holby City

17.00 Tv-nyheter

17.10 Droppen

17.15 Hemgatan

18.00 Tv-nyheter och väder

18.10 Sportrutan

18.15 Finländsk antikrunda

18.45 Naturens ljudspår

18.50 Den vida naturen:
Dimmiga bergens pandor

På Himalayas östra
sluttningar lever
mindre pandan eller
kattbjörnen vars liv i naturen
man inte tidigare spelat in.

19.45 Monk

20.30 Tv-nyheter och väder

20.45 Lotto

20.50 Sportrutan

21.15 De makthavande

21.30 Nyhetsläckan

22.00 Seriestart: Medea

22.50 Extras – Jag vill också
bli stjärna

23.20 Margaret – drottning-
ens syster (R)

23.50 Margaret – drottning-
ens syster (R)

0.55–1.05 Euronews

6.00 Tellus-frågesport

7.45 Lilla tvåans morgon

7.46 Poko

8.11 Pocoyo: Blinka lilla
stjärna

8.17 Dikter och skräp

8.21 Merlin – den magiska val-
pen: Merlin Hunderas

8.35 Katten också! Ödlor och
sköldpaddor

9.00 Galaxen

9.01 Dr Dogg: Dundergrej

9.15 KatjaKaj och BenteBent:
Äggplanta så det förslår

9.20 Ett ögonblick!

9.50 Sketch!

10.00 Barnen i Bullerbyn

10.30 Fatta micken

11.20 Spelnytt

11.50–13.10 Regionala nyhe-
ter

13.10 Serenaadi sotatorvella

14.30 Vid lägerelden

15.00 Pang i bygget

15.35 Seriestart: Familjen i
fokus

16.05 Yle Live: Madonna

– Confes-
sions Tour

17.35 V75-travet

18.05 Ishockey: Euro Hockey
Tour

18.50 Tv-nyheter

19.00 Ishockey: Euro Hockey
Tour

20.50 Firmans stjärnor

21.40 Grannsämja

21.50 Tv-nyheter, väder och
sport

22.05 Jope-show

22.30 Hondo

6.40 Köpkanalen

7.40 Pokémon

8.10 Timon och Pumba

8.35 Tale Spin

9.05 Disneys klassiker

9.20 Staraoke

9.35 Hej vi bakar!

10.00 Kids Top20

10.30 Alppiihntoa: Maailman-
cup Levi

15.00 Vad ska vi äta i dag?

15.05 Miljöpoängen

15.15 Tilt.tv

15.45 Jultomtens äventyr

17.20 Simpsons

17.50 Drömvåningar

18.00 Staraoke

19.00 Sjuans nyheter

19.10 Resultatrutan

Dagens idrottshän-
delser i samman-
drag.

19.15 Underhållningens 50 i
topp

19.30 Tupla tai kuitti

20.00 Puls

21.00 Överlevarna

22.00 Tians nyheter

22.10 Resultatrutan

22.20 Lotto och Joker

22.25 Salasana: Swordfish

0.25 Drogkrig

1.40 Vinstpotten late night

2.40–6.00 Den rätta

6.00 Den rätta

Nyankortsvinnare:
Brage Blomqvist
Jomala
Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.



debatt

” Hur många stockholmare behövs för att byta en glödlampa? 5! En som byter lampa och 4 som delar upplevelsen!

MESSARE

Bullerplank mot Quickly är det minsta

■ **Med vetskap om** att tidningscitat kan vara inexakta, vill vi ändå bemöta Quickly Tvättcentralens VD **Bert Hellmans** (BH) uttalanden i Nya Åland 7.11.07. Orsaken är främst bolagets bristande kommunikation.

Trots brev och e-post, både till Quickly och till de nya ägarna Comforta Ab, har vi inte fått någon respons eller information om företagets intentioner sedan den 4.9.07, då vi ringde upp BH. Vid detta samtal fick vi höra att truck- och handtransporterna med skramlande metallhäckar på gården skulle försvinna under höstens lopp, eftersom en hiss då skulle installeras på insidan.

Nu läser vi i tidningen att hissen skall levereras först i februari. BH ursäktar det med ”det går ju inte att få det gjort över en natt”. Vi har aldrig begärt att någonting skall ske över en natt. Men faktum är att Comforta köpte upp Quickly redan i december i fjol, och innan Quickly i våras utvidgade sin verksamhet till det dubbla, hade det funnits många nätter och gott om tid att fundera ut en fungerande logistik. Här har man gjort det bakvända. Man körde igång med buller och bång, till att börja med t.o.m. i tre skift veckans sju dagar. Och först efter påtryckningar från grannar och miljöinspektionen, började man fundera på logistiken.

”**Vad gäller** lastbilarna är det inte mycket Quickly kan göra.” Nej, företaget har genom att utvidga sitt



Bristande kommunikation. Det menar Quickly tvättcentralens grannar att det råder mellan dem och tvättföretaget. – Trots brev och e-post, både till Quickly och till de nya ägarna Comforta Ab, har vi inte fått någon respons eller information om företagets intentioner, skriver de i sin insändare.

trafikområde kommit så nära bostadsområdet att det numera kan vara omöjligt att få bort det markburna bullret. Men man kan låta bli att ha trafik från sextiden på morgonen, till närmare tolv på natten. Och man kan låta bli att ha bilarna på tomgångskörning i 10-30 minuter.

Quicklys miljötillstånd anger dessutom att bullernivån får vara max 45 dB från 21 på kvällen till 8 följande morgon! För ett företag som är svanenmärkt (Comforta) och som på sina hemsidor säger sig ta alla miljöaspekter i beaktande, borde det vara självklart att ta sitt miljötillstånd, och den påverkan företagets

buller har på miljön, på allvar.

Människan är i högsta grad en del av miljön och det är välkänt vilka effekter sömnbrist och stress har på hälsan. För vår del har vi nu under sex månaders tid nästan aldrig fått en hel natts ostörd sömn, då bullret och vibrationerna är så kraftiga att vi vaknar gång på gång, trots att vårt sovrum inte är beläget mot Quickly och trots stängda dörrar och fönster. Också dagtid är dessa störningar oerhört stressframkallande.

”**när [...] truckkörandet** upphör får man se om det fortfarande krävs ett bullerplank.” På grund av

trafikområdets placering och den täta tunga trafiken med påföljande ljud från lossning och lastning, är vi övertygade om att ett sådant kommer att behövas även när trucktrafiken så småningom upphör.

Vi anser att ett bullerplank, som åtminstone borde dämpa det luftburna bullret, är det minsta företaget kunde göra för att i någon mån kompensera den prövning vi nu har varit utsatta för under lång tid och som hade kunnat undvikas genom bättre planering. Vi borde inte tvingas vänta ytterligare flera månader. En sådan jättekoncern som Quickly numera tillhör, har nog råd med denna investering i goodwill.

Sonja Nordenswan & Niclas Stjärnfelt

Ute med tiggartstaven

■ **Om det** nu är så viktigt med ytterligare en golfbana, för att turistnäringen skall frodas på Åland, så bygg för tusan en eller flera med privata/ egna päängar. Samhället och därmed skattebetalarna föredrar nog att samhällets resurser används till mer allmängiltiga/nyttiga ändamål som till exempel infrastruktur i form av fria allmänna kommunikationsmedel och upprustning av våra ställvis urusla glesbygdsvägar.

Golf är ju, enligt en känd industriman, **Hans W.**, inget annat än en primitiv form av jordbruk, där ett antal individer går omkring och sprätter grästorvor omkring sig i naturen.

Tips, vänd er till jordbruksavdelningen hos LS med er begäran om stödpäängar.

Danka (originalet)

Rasta inte hunden i rusningstrafik

■ **Jag bor** i Geta och jobbar i Godby. Jag kör till jobbet vid 5-6-tiden på kvällen. Det är mitt i rusningstrafiken. Jag möter bilar hela tiden. Det betyder att jag måste köra på halvljus.

Särskilt regniga kvällar lyser det och glimmar överallt. Dom vita kantlinjerna är så dåliga så dom syns inte alls så jag vet inte var vägrenen börjar.

Snälla hundägare, försök om möjligt både för er egen och min skull välja en annan tid eller väg för kvällspromenaden. Jag ser er helt enkelt inte förrän i sista sekunden fastän ni helt föredömligt använder reflexväst.

Chrisse Rothberg

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Kommer ihåg på åttiotalet när jag var 13 år och rallade runt på stan, vilket var riktigt kul, lite kallt om rumpan bara! **Uppfostrad 72a.**

■ ■ Sluta härja om snuset. Fortsätt sälja bara! Så, nu var det fixat. **Glidarn.**

■ ■ Vet någon när det ska vara en 16+ fest på mariepark igen? :) **040.**

■ ■ Angående artikeln Gullåsen-avdelning fuktskadad. Det stänker inte vatten på väggarna när vi städar. **Städmopparna.**

■ ■ Inte att undra på att Finströmskommun har dålig ekonomi, med alla dessa personer som ej vill jobba fast de är unga och friska! Så enkelt att leva på kommunen tycker dessa typer. **Mvh. nej till golfbana.**

■ ■ Det börjar bli många på Ålands singelsajt profilsida nu. Är du också singel? Kom dit du också! www.singlar.page.tl ålands mötesplats på nätet. **0457.**

■ ■ Tack till alla som hjälp till och stöttat oss nu under den tiden

som vårat hus har vart brand härjat. **Hela Janssons Familjen i kungsö!**

■ ■ Hej honey Du blev bjuden på middag på park av en "vän" sen åkte du hem å dumpade mig. Var jag inte mer värd? **Puh.**

■ ■ Hur i hela friden ska man få kontakt med nån trevlig tjej här på holmen? Så jäkla trött på köttmarknaden på arken. **Mysig fastländsk hemmapappa, som vill dejta.**

■ ■ Är jonas pensar singel.? :) **0457.**

■ ■ Nu har de hänt igen. Anmälan om vanvård av djur som ingen ansvarig följer upp. Veterinär har inte tid, polisen vet inte vad som hänt med anmälan. **0457.**

■ ■ Hur är det med de åländska fåren? Utan skydd i vind, regn o köld! Ska de djupfrysas levande?? **040.**

■ ■ Alla ni gnällspika i Ålands Natur o Miljö rf , när skall ni komma med alternativen som är bättre och miljövänligare än kärnkraften? Kom gärna med förslag vad som

idag är miljövänligare tills jag uppfunnit den ultimata energin. Vi behöver energi varje dag, även ni för att klara den dagliga verksamheten. **040.**

■ ■ Snälla stadsbussen. Ändra turlistan så vi som bor i dalbo kan åka buss till skolan i vinter. Snälla! **040.**

■ ■ Förlåt oss Nishti. **040.**

■ ■ Jag Älskar dej Toffe. Du är mitt allt! <3 **0457.**

■ ■ Om tokiohotel ska vi rockoff på kan de ju för f*’n byt namn till emo off. **Hata TH.**

■ ■ Blygis: efter 18 månadag då. **X.**

■ ■ Hur många stockholmare behövs för att byta en glödlampa? 5! En som byter lampa och 4 som delar upplevelsen! **Hellraiser.**

■ ■ Jag läste artikeln om de 2 hästarna som ej fick något foder. Hur fan kan man vara så självvisk! Kan man inte sköta om djur, då ska man inte heller ha några! Fråga hellre om hjälp, än att djuren far illa! Grr!! **0457.**

■ ■ Varför är det så förbaskat svårt att förstå vad en del skriver? **040.**

■ ■ Du som undrade om man får agera "polis" med röd bil om man har blåljus på! Den kallas

för brandbil tror jag visst! **H från bränd.**

■ ■ Hej. Är det inte bättre att snusa istället för att röka? Exakt hur många har ni hört om som har dött av snus? Jag har iaf inte hört om någon som skulle ha gjort det. Men har hört om massor som har dött av rökning.. Ur eu innan dom tycker att ålands pankaka är hälsofarligt och förbjuder det. Förresten så skulle inte jag sluta snusa för att eu förbjuder det. Knappast skulle många andra göra det heller. **0457.**

■ ■ Städa upp i häcken läser jag! Alltså handlar det om fotbolls-laget häcken? Annars kan man ju tolka rubriken på ett annat sätt oxå! **H från bakpartiet.**

■ ■ Hej du 0457. Sluta snacka och byt bolag. Jag fixade det redan. **0457**

■ ■ Kock 100% vet man ju hur ser ut, men journalist 60% är väl ingen trevlig syn? **040.**

■ ■ Ömsen vs. Sundman! ÖMS har en möjlighet att vägra betala, den rätten kanske skall används nu, när annars?! Tredje part blir lidande men jag tror rätt man betalar sina synder till sist! **Stefan.**

■ ■ Vi är många som anlitat ett annat försäkringsbolag om försäkringen inte gäller för Danne Sundmans dikeskörning. Han har fått sitt straff. Den mest om-

skrivna trafikförseelsen. Offentliga personer bör också omfattas av försäkringersättning. **040.**

■ ■ Nyan! Badhuset låg väl i hörnet Norra Esplanadgatan-Hamngatan. Eller? **0457.** – Det var badhotellet, även det en ståtlig byggnad. **Red.**

■ ■ Vart har arbetsintygen som Paf-Openvolontärerna blev lovade tagit vägen? Behöver det faktiskt till mina arbetsansökningar! **Vi jobbade ju som djur helt gratis.** – De är på gång. På grund av att det är många saker att knyta ihop för att vi skall kunna lägga 2007 bakom oss har det dröjt lite, meddelar PAF Opens projektledare Simon Dahl. **Red.**

■ ■ Hej reportrar på Nyans TV24: Att ni aldrig lär er. Man blir så himla trött på dessa inledande "Hur känns det nu?" Vid intervjuer. Riktig amatör-jargong. **XLS.**

■ ■ Skäms på er. Tänk på dem som inga pyjamasar har. Dom får ligga med rumpan bar. Heja heja sjukhuset, Nya, snygga sparkbyxorna ska ni ha kvar. **XLS.**

NYANS ROS

Till de söta **Krusbären** för fin musik på Svenska dagens fest. "Lyssnare"

Andra spiraltrappan i lyceet!

■ **I torsdagens** (8/11) Nya Åland stod om spiraltrappan på Algots varv. Den andra spiraltrappan från gamla Badhuset finns i Ålands Lyceum.

Jag såg att spiraltrappan fanns kvar vid skolans 100-årsjubileum 1999. Om ingen tagit bort den sedan dess så går den från scenen i det som en gång var flickornas gymnastiksal (och aula, fast så sade man inte då) och upp till scenvinden bakom det som var pojkarnas gymnastiksal.

Uppgiften har jag från **Vidar Nyström**, chef på Algots varv under 1940-talet. När jag praktiserade på varvet en sommar i slutet av 1940-talet så gick jag en gång uppför trappan till kontoret på vinden tillsammans med Nyström. Han berättade då att trappan kom från Badhuset och att den andra fanns i lyceet. Den trappan hade jag ju då sett och gått i många gånger som elev i lyceet under 1940-talet.

Det är väl troligt att spiraltrappan kom till lyceet då de båda flyglarna byggdes 1928–30. Frågan, för den som vill gräva i Mariehamns historia, är var trapporna fanns till dess, och tills Algot behövde en spiraltrappa på varvet.

Ove Iko

”Tidningarna och nätdiskussionerna kommer att vara fulla av förklaringar, men de slutliga svaren får vi nog aldrig.”

SUOMENMÄÄ OM TRAGEDIN I TUSBY

ledare



Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464



Mitt i allt

Nina Fellman

Sitt lugnt i soffan

När jag i söndags kväll packade min väska för att åka i väg på en jobbrespa några dagar kom min minsta Lillbatting springande med en avskedspresent. Han hade ur sitt fotoalbum plockat ut en fin bild av sig själv med kungakrona i guld, sittande på en tron (så firades födelsedagar på dagis). – Du får den här så du inte glömmert bort mig när du är borta, sa han.

Jag hör hur ni suckar, en del för att det är så gulligt, andra för att jag gör det igen, skriver om mina barn som om de vore märkvärdigast i världen.

Samtidigt tänker jag på Tusby-barren. Var och en av dem var så märkvärdiga. De hade gjort så roliga saker, tappat mjölktdänder på konstiga sätt (en av mina tappade sin första när han snubblade i trappan och krockade med en vägg, och tanden flög i en vid båge över trappträcket), gurglat i sin mammas famn, sträckt sina armar mot en öppen famn. Någon av dem kanske var kär.

Den 43-åriga hälsovårdaren som miste livet när hon försökte ta hand om en döende elev, hon hade flera egna barn som aldrig kommer att glömma henne. De är också väldigt märkvärdiga.

Om det finns något att berätta som är värt att trycka, så är det hur märkvärdiga alla är. Någon av Astrid Lindgrens sagofigurer, kanske var det Emil, funderade på hur krumelurerna i öronen kommit till. Bara det, med tanke på hur komplicerad och slumpmässig människans tillblivelse är, är ett mirakel. Jag tycker inte att jag någonsin uppskattar det tillräckligt.

I någon flyktig artikel på nätet läste jag om det senaste i må bra-industrin, en sekulariserad form av buddhistisk meditation som kallas mindfulness. Det låt fint. Man skulle träna sig i att vara medvetet närvarande i ögonblicket, att njuta av precis det som är här och nu, smaken på en måltid, känslan i kroppen, närheten till en annan människa.

Det låter lätt, och är åtminstone hittills i mitt liv närapå omöjligt. Antingen sitter jag och blickar tillbaka och minns, eller planerar framåt. Det allra värsta är när jag kommer på mig själv med att svara Mmm? till ett barn som är just här, just nu, och vill ha min närvaro.

Jag är där, men icke där. Och tänk om mitt barn i morgon rycktes ifrån mig i ett blodigt, meningslöst vansinnesdåd, och jag aldrig mer fick chansen att vara där.

Hör på, alla vi som har lite dåligt samvete för stunder när vi sitter och slöar och ingen gör något särskilt, efter att lördagschipsen är slut och de bästa skämten i familjeunderhållningen redan fallit platt. Det är de stunderna som är bäst. Känn det.

Riskera inte människoliv i en konflikt om pengar



Akuta fall. Den tvångslag som regeringen har lagt fram skall garantera sjukvårdspersonal vid till exempel förlösningar, olyckor, akuta operationer och dialysvården av njurpatienter. Bilden visar ambulanshelikoptern på väg in för landning vid Ålands centralsjukhus. Den nu aktuella skötar konflikten berör inte Åland direkt, men kan ha indirekta verkningar.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Om det krävs för att rädda liv så skall sjukvårdsutbildade kunna tvingas på jobb. Så sägs det i den tvångslag, som riksdagen fick i går.

Bakgrunden är att över 12.000 sjukskötare i riket har sagt upp sig till den 19 november. Några hundra har återtagit sin uppsägning under de veckor som gått. För några hundra i tjänsteförhållande har massuppsägning visat sig vara mot lagen, så de kan inte heller gå nu. Men de som återstår är tillräckligt många för att i stort sett omöjliggöra en vettig sjukvård i landet.

Konflikten berör inte Åland direkt, sjukskötarna här har egna avtal. Men konfliktfritt har det för den skull inte varit, även om det inte har gått lika långt som nu på rikssidan.

Enligt olika sakkunniga kommer Tehy-konflikten att resultera i dödsfall om den bryter ut. Och det handlar inte om veckor eller dagar, utan timmar. Det här var något som statsminister **Matti Vanhanen** underströk när han i torsdags förberedde riksdagen på den lag som var på kommande.

Också president **Tarja Halonen** säger att patientsäkerhetslagen är viktig med tanke på att tiden är knapp. Läget är av allt att döma så låst så man inte räknar med en lösning före den 19.

Förhandlingar har pågått och de fortsätter, men på något sätt verkar luften ha gått ur försöken sedan det kom ut att regeringen höll på med tvångslagen.

Inom sjukskötarfacket Tehy har man hävdatt att tidigare strejker för bättre villkor har varit verkningslösa på grund av att så många strejkande har tagits ut i skyddsarbete för att

inte äventyra patientsäkerheten.

Nu tog man till massuppsägning med motiveringen att den som inte är anställd inte kan tvingas på jobb. Och så fungerar inte det heller. Förutsatt att lagen godkänns i riksdagen, vilket är långtifrån säkert. Det krävs fem sjättedelars majoritet för att ändra på grundlagsenliga rättigheter och oppositionen är klart svårflörtad.

Självfallet skall folk inte få ligga och dö för att ingen tar hand om dem. Eller?

Självfallet har människor i ett fritt land rätt att säga upp sig från ett arbete som är underbetalt. Eller?

Det handlar om två grundlagsenliga rättigheter som kommer i konflikt med varann. Det är regering och riksdag som skall garantera dem. Och i den konflikten har regeringen prioriterat människoliv framom frihet. I en konkret situation skulle antagligen de flesta av oss göra likadant. Vi skulle till exempel ha svårt att acceptera om en läkare skulle vägra hjälpa till vid en olycka med motiveringen att hon har semester eller är på väg till färjan.

När liv är i fara så måste man ställa upp.

Här handlar det inte om att liv är i fara nu, men det blir så om man inte kan komma överens. Samtidigt är det svårt att acceptera att någon driver sina krav med andras liv som insats. Det blir som utpressning.

Frågan är hur de här grupperna, som rent

konkret håller oss vid liv, skall driva sina intressen. Om dagispersonalen strejkar så strejkar den. Om journalister strejkar så tas det heller inte till tvångslagar.

Det finns grupper som inte har strejkrätt för att de behövs för att samhället skall fungera. Så har det till exempel varit för riksdagens tjänstemän. Riksdagen måste kunna arbeta under alla förhållanden.

Men inte befinner sig de grupperna i någon nattsvart lönegrop.

Så om sjukskötare, om närvårdare, om läkare och andra rent konkret livsviktiga grupper inte skall strejka – eller säga upp sig som det nu handlar om – kom då överens om ett system som håller deras löner på en rimlig nivå. Kom överens om vilka grupper som skall ha ungefär samma villkor och bind skötarlönerna till dem.

Det måste i ett utvecklat samhälle gå att lösa en konflikt om pengar utan att människors liv sätts i fara.

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Ulf Weman
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrín Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007
Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal 45 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12	
Target: onsdagar kl 12.00.				
Tel. 0600-9-1219				

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket.
© lantmäterverket, tillstånd nr 364.

1) Charter 10–11.11 och 22–26.11.
Ring för mera info!
2) Charter 11–12.11
3) Charter 12.11 avg. 11.50 Långnäs

SILJA LINE 
A member of AS Tallink Group

Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi

ÅLANDSTRAFIKEN 20.8–31.12.2007

Mariehamn–Kapellskär, Kapellskär–Mariehamn

TRAFIKEN INSTÄLLD TOM 22. I I

Med anledning av detta vill vi särskilt lyfta fram avgångarna kl 01.10, 04.35, 10.15, 14.25 från Åland–Stockholm.
Från Stockholm–Åland vill vi gärna tipsa er om avgångarna kl 07.45, 16.45, 18.00, 20.10

Vänligen kontakta Viking Lines resebutik för alternativa avgångar, tel 26 21 I

ÅLAND–STOCKHOLM dagligen		ÅLAND–FINLAND dagligen	
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO H:FORS
01.10 L	06.30	03.30 L	07.35
04.35 M	09.40	14.25 M	19.50
10.15 M 2)	15.30	23.45 M	10.00
14.25 M	18.55	14.10 M	08.45
14.10 M	07.45	01.00 L	21.00
23.35 M	16.45	04.25 M	17.30 3)
07.45 M	18.00 2)		
03.20 L	20.10		

2) Reservation för charteravgång
Reservation för charteravgångar, kontakta vår resebutik för info. 3) Julkrysning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köra ombord senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag.) 2)–Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs–Mariehamn, 12 EUR/person.

M = Mariehamn L = Långnäs
Boka alltid din resa!

VIKING LINE

Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

Tyres for the pro driver you are



g-Force Stud
KONTROLL PÅ ISEN - som verkligan känns!

- **STARTA:** effektiv dragförmåga
- **KÖRA:** optimala köregenskaper
- **STANNA:** effektiv bromsförmåga



www.bfgoodrich.se

WRC 2006

Rundbergs Bil & Service Ab Tel 15 222

Rollic Ab

Karlbergsv. 2. Tel 23 611

BF Goodrich
TAKE CONTROL